

Greenkeeperen

Foreningsmagasin

Fællesskab

Susanne tænker ud af boksen

Mød Årets
Greenkeeper 2025

Læs mere på side 6

Tema

Sådan kan teknologi blive en hjælp i baneplejen

Læs mere på side 14

Fagligt

Blomsterblandinger giver liv til insekter og fugle i roughen

Læs mere på side 48

Erhvervsklub- sponsorerne støtter os, og vi støtter dem

Bestyrelsen i DGA
ønsker alle et fortsat
godt samarbejde.

CAPILLARY BUNKER - ENGLAND

SEMLER AGRO A/S

AMU NORDJYLLAND

DE PRAKTISKE KONSULENTER APS

IMO KONSULENT

GOLF MACHINES

DSV - FRØ

SYNGENTA

SEMENCO

ICL

NELLEMANN MACHINERY

CLFR

HELMS TMT

DANSAND A/S

AGROMETER A/S

MASKINMÆGLER.DK APS

PN MASKINER A/S

REESINK

LINDHOLM MASKINER

LEASING FYN

PRÆSENDO

CART CARE DANMARK APS

HAUNA GOLF APS

E. MARKER A/S

ALTOA - SVERIGE

BM - EL

X3M GOLF

DCC ENERGI

MASSEY FERGUSON

DLF SEEDS & SCIENCE

SOLUM

HUSQVARNA

PROGRÆS APS

KRESS

DANREGN

turftroniq

JACOBSEN

FAIRWAY-KVALITET PÅ AUTOPILOT

ROBOTSYSTEM TIL FAIRWAY

- ✓ Kompromisløs klippekvalitet samt kapacitet
- ✓ 1 til 1 kickback af resource - ingen overraskelser
- ✓ Integreret sikkerhed og overvågning
- ✓ Nem og intuitiv programmering
- ✓ Også på klippere til semi-rough

PERUZZO TYM EZGO

Schäffer // CUSHMAN

SAMMEN MED JER SKABER VI DET
BEDSTE KLIP, DRIFTSIKKERHED,
STÆRK ØKONOMI OG FANTASTISKE
GOLFBANER

HELMS TMT-CENTRET

HERNING - AARHUS - RINGSTED
TLF. 99 28 29 30 - WWW.HELMSTMT.COM

Greenkeeperen

MARTS 2026

Greenkeeperen modtages og læses af samtlige golfklubber, chefgreenkeepere, greenkeeperassistenter, golfspillere, baneudvalgsmedlemmer, landbrugs-skoler, AMU-centre, anlægsgartner-firmaer, gartnerskoler, tekniske skoler, kommuner, regioner, stads- og kommune-gartnere, stadioninspektører, vejformænd, udvalgte arkitekter, ingeniører, biologer m.fl.

Ansvarshavende redaktør

Per Lemming

Redaktion

Karin Normann, hortonom, Turfhouse
Kristine Buske, journalist

Design og tryk

YdePlus Design- og brandingbureau
Jørn Thomsen Elbo A/S

Forsidefoto

Hans Ravn

Bladet udkommer i 2026:

Ultimo marts og primo oktober

Oplag

900

Annoncemateriale til

Greenkeeperen oktober 2026

Deadline for materiale 17. august 2026

Annoncemateriale og formidling

Per Lemming

Danish Greenkeepers Association
Åvænget 15, Mogenstrup, 4700 Næstved
+45 42 75 30 00
perkeeper@gmail.com

Kontakt Greenkeeperen

Danish Greenkeepers Association
Åvænget 15, Mogenstrup, 4700 Næstved
+45 42 75 30 00
perkeeper@gmail.com

Trykt på FSC®-certificeret papir hos trykkeri, der er kvalitets- og miljøcertificeret iht. ISO 9001/14001. Papir: Amber Graphic.

Fællesskab

Kom med bag kulissen, når Ikast Golf Club bygger om

Læs mere på side 20

Fællesskab

- 06** Portræt af Susanne fra Sindahl
- "Man ved aldrig helt, hvad det næste bliver"
- 12** Synspunkt fra Martin Ovesen
- 20** En greenkeepers drøm
- 24** Greenkeeper på kanten af verden - i lære blandt verdens bedste
- 28** World Tour 2026: Great Northern er klar
- 30** DM i Skills 2026 i Hjørring
- 32** Nicolaj fik en oplevelse, der ikke kan købes for penge
- 34** Ingen vinter uden infomøder – fristes man til at sige
- 36** Mød den nye bestyrelse
- 38** DGA Ugen 2026

Tema: Teknologi og AI

- 14** AI som hjælp for dansk greenkeeping
- 16** Populært kursus om GPS-styrede robotter
- 17** Hvad betyder AI for undervisningen på skolerne?
- 18** DGU kan hjælpe greenkeeperne med at bruge AI
- 19** Datadrevet greenkeeping

Fagligt

- 40** Stort projekt om biodiversitet rykker ind på golfbanerne
- 42** En ny virkelighed for pesticider - også på golfbanen
- 44** Trygve Aamlid takker af som græsforsker i efteråret 2026
- 48** Roskilde golfklub tester anlægsmetoder
- 52** Nyt internationalt forskningsprojekt om dollar spot
- 54** Nye projekter finansieret af STERF
- 56** Har du en god historie?
- 58** Klimaændringer og deres konsekvenser for danske golfbaner

Fremtiden spirer under sneen

Vinteren har for alvor sat sit præg i år med tungt snedække, som har betydet lukkede baner i længere perioder, end vi er vant til. Det har udfordret både planlægning, økonomi og tålmodighed – og også mindet os om, hvor vigtigt det er, at vi hele tiden udvikler vores faglighed og værktøjer for at tilpasse os naturens luner.

Samtidig oplever vi markante jobrokader i branchen. Dygtige ledere skifter klub, nye kræfter træder ind, og erfaring flyttes rundt mellem landdele. Det er sundt. Bevægelse skaber videndeling, nye perspektiver og inspiration. Men vi må også være ærlige: Vi ser desværre også uforklarlige fyringer, som skaber uro – både lokalt og i hele branchen. Det kalder på dialog, transparens og respekt for den faglighed og det ledelsesansvar, som ligger i greenkeeperens rolle. For stabilitet og tillid er afgørende, hvis vi skal løfte kvaliteten og udviklingen i dansk golf.

Et signal til branchen

Et stærkt eksempel på den retning, vi bør bevæge os i, så vi, da Dansk Golf Union tildelte sølvnålen til Thomas Pihl fra Furesø Golfklub. Anerkendelsen er blandt andet givet for arbejdet med at levere en pesticidfri bane til en turnering på DP World Tour. Det er ikke blot en personlig hæder – det er et signal til hele branchen. Det viser, at det kan lade sig gøre at kombinere internationale topkrav med ansvarlig drift og nye løsninger.

Den grønne omstilling er ikke et projekt, vi kan vælge til eller fra. Det forpligter os alle. Pesticidfri drift på højeste niveau viser, at ambitioner og ansvar kan gå hånd i hånd. For hvis det kan lade sig gøre på en international tour, er det også muligt hjemme i vores egne klubber. Spørgsmålet er ikke, om vi skal omstille os – men om vi vil være på forkant eller på bagkant.

Med faglighed, dokumentation og vilje kan vi placere os forrest i udviklingen af fremtidens bæredygtige golfbaner.

Parat til fremtiden

Forberedelsen af sæsonen 2026 er allerede i gang, mens sneen dækkede greens og fairways. Budgetter lægges, maskinparker vurderes, og plejestrategier justeres. Klimaforandringerne betyder ikke kun varmere somre og tørkeperioder – de betyder også større udsving, mere nedbør og flere ekstreme hændelser. Robusthed bliver et nøgleord. Vi skal planlægge for det uforudsigelige.

Netop derfor er uddannelse og vidensdeling vigtigere end nogensinde. Vores uddannelsesuger i uge 5 og 6 med fokus på vandingsteknik og brugen af robotter på golfbanerne rammer lige ind i tidens behov. Det er ikke blot et spørgsmål om vækst – men et spørgsmål om ressourceforbrug, dokumentation og bæredygtighed. De nye teknologier giver os mulighed for at styre vandforbruget langt mere målrettet, analysere data og træffe beslutninger på et oplyst grundlag.

Det samme gælder robotteknologien. Robotter på golfbanen er ikke længere en fremtidsvision – de er en realitet. Er de en hjælp? Ja, hvis vi bruger dem rigtigt. De kan frigøre tid fra rutineopgaver, reducere brændstofforbrug og understøtte en mere ensartet klippekvalitet. Men de kræver også nye kompetencer. Dataforståelse, teknisk indsigt og strategisk planlægning bliver en endnu større del af greenkeepernes rolle.

Flere lag i faget

Og netop her ligger måske den største forandring: Vores fag udvikler sig fra primært at være et håndværk til i stigende grad også at være teknologiledelse. Det betyder ikke, at det grønne håndværk mister værdi – tværtimod.

Det betyder, at vi skal kombinere vores biologiske og agronomiske viden med teknologisk forståelse og bæredygtig strategi.

Vinterens sne smelter. En ny sæson venter. Lad os bruge bevægelsen i branchen, den teknologiske udvikling og vores stærke faglige fællesskab til at sætte retning – ikke bare for 2026, men for den fremtid, vi ønsker for dansk golf.

Jeg ønsker jer alle en god sæson, og så ses vi derude.

Det betyder, at vi skal kombinere vores biologiske og agronomiske viden med teknologisk forståelse og bæredygtig strategi

Nicholas Juul Andersen

Man ved aldrig helt, hvad det næste bliver

I Sindal Golf Klub gemmer sig en kreativ sjæl, som ikke råber højt om sin faglige kunnen. Mød Susanne Olsen, der blev Årets Greenkeeper 2025.

Af: Kristine Buske

Foto: Hans Ravn

"Denne person er en drivkraft uden lige. På banen er der altid gang i nye projekter og kreative idéer – og man ved aldrig helt, hvad det næste bliver."

Sådan lød ordene fra DGA's næstformand Jesper Brandt, da chefgreenkeeper Susanne Olsen fra Sindal Golf Klub blev kåret som Årets Greenkeeper 2025. Når man taler med Susanne, er der ikke store armbevægelser omkring egne bedrifter.

– Jeg passer jo bare mit arbejde, som jeg godt kan lide, som hun siger.

Derfor kom det også som et chok, da hun vandt prisen.

– Det er dejligt at få et skulderklap fra kollegaer. Det havde jeg ikke forventet, fortæller Susanne.

Naturens medspiller

Når snakken falder på golfbanens projekter, er det tydeligt at høre den faglige stolthed træde frem bag den nordjyske sindighed. Foran Sindal Golf Klubs hyggelige klubhus ligger en stor puttebane. Da Susanne blev ansat i klubben i 2011, var det en lille 9-hullersbane, som var flad som en pandekage.

Det var et sjovt, men udfordrende projekt, fordi vi har sparsomme midler at gøre med.

Jeg kan godt lide at hjælpe naturen og give den de bedste forudsætninger for at stå smukt.

– Det var et af mine første projekter at lave en ny puttebane. Mange af vores greens er kuperede, og derfor besluttede vi, at puttebanen skulle følge den samme tråd. Det var et sjovt, men udfordrende projekt, fordi vi har sparsomme midler at gøre med. Derfor fandt vi materialer hos lokale vognmænd, sparede entreprenøren væk og klarede alt arbejdet selv med vores minilæsser kombineret med ren fysisk råstyrke og knoklearbejde, fortæller Susanne.

Et andet eksempel på kreative projekter er et bælte af træer i landskabet plantet mellem to huller, hvor træerne var ramt af en sygdom, der var svær at få bugt med. Den meste oplagte løsning var at fælde det hele og starte forfra, men Susanne valgte en anden vej. Hun igangsatte et projekt, hvor der blev skabt en åbning midt i træbæltet, som skabte lys til fairways. Her blev rødderne gravet op og forvandlet til et insekthotel.

– Det har givet stor effekt at se anderledes på det i stedet for at gå med den nemme model, siger hun.

Derudover har Susanne lagt meget arbejde i at rydde op, så naturen kommer til sin ret. Bolde blev ofte væk i den gyvel, der havde overtaget rough-områderne, så den genstridige plante blev fjernet af flere omgange. Et tilgroet vandhul skjult af rødel blev rensat op og forvandlet til en smuk sø. Og vilde blomster er blevet sået for at skabe mere variation og liv.

– Lige siden biodiversitet begyndte at komme frem, har vi i Sindal Golf Klub været med. Jeg kan godt lide at hjælpe naturen og give den de bedste forudsætninger for at stå smukt. Det, tror jeg, er med til at gøre, at vores bane er værdsat, siger Susanne.

En indsats, der bliver lagt mærke til

Det er nemlig ikke kun Susanne selv, der fik et skulderklap i 2025. Sindal Golf Klub vandt førstepladsen i Danmark ved Golfamore i kategorierne 'Bedste gæstfrihed' og 'Mest værdi for pengene' og andenpladsen i kategorien 'Spillernes valg'.

Det er lidt sjovt at tænke ud af boksen. Det er her, de gode løsninger opstår

– Vi har en flot naturbane, som trækker meget. I Nordjylland har vi en af de mere spændende baner, fordi vi ikke er så flade, men har et mere kuperet terræn. Det er dejligt, at det blive anerkendt, fortæller Susanne.

Kreativitet og drift i balance

Susannes kreative tilgang til baneplejen opstod allerede under uddannelsen.

Der havde hun en læremester med en vild fantasi, som viste hende, at man ikke altid behøver at gå efter bogen.

– Det er lidt sjovt at tænke ud af boksen. Det er her, de gode løsninger opstår, lyder det.

Det seneste projekt på Susannes liste er, at hun og teamet i efteråret igangsatte et skovningsprojekt. Når vejrforholdene bliver til det, skal de sidste nye træer plantes, så området er klar til den ny sæson.

– Så må vi se, hvad det næste bliver, siger Susanne med et smil.

Selvom idéerne er mange, har hun alligevel altid snuden i sporet på den daglige drift. De store projekter foregår tidlig forår eller sen efterår, og når sæsonen står for døren, følger hun og teamet, som består af en elev, en fuld-tidsansat og to fleksjobbere, en klar baneplejerutine, hvor hele mandskabet er oplært til at kunne varetage alle opgaver.

– Det skal være sådan, at alle kan træde til, hvis der opstår sygdom eller vejrmæssige udfordringer. Og det kan de, for jeg har dygtige medarbejdere, fortæller Susanne.

Her kan jeg godt lide, at greenkeeperfaget er et håndværk, der giver mulighed for hele tiden at prøve nyt og prøve sig frem.

For at få økonomien og ressourcerne til at række har klubben etableret et godt samarbejde med medlemmerne, som betyder, at der er flere frivillige kræfter, som glædeligt giver en hånd med, når for eksempel rough skal klippes.

– Medlemmerne engagerer sig i vores klub og går op i, hvad der sker på banen.

Det har helt sikker betydning for, at vi kan drive så flot en bane, forklarer Susanne.

Grønne fingre – også efter fyraften

Når Susanne kommer hjem, trækker hun ikke helt af arbejdstøjet. Sammen med sin mand har hun 1 hektar land med vinmarker og juletræsplantage, som også skal have en kærlig hånd af Susannes grønne fingre. I virkeligheden startede hun sin karriere i landbruget som fodermester, men da hendes chef fik etableret en Pay & Play bane på sit landsted skiftede interessen i retning mod greenkeeperfaget.

– Det er det med at gå ude hele året og nyde naturen. Landbruget er blevet en industri, der er meget præget af det maskinelle. Her kan jeg godt lide, at greenkeeperfaget er et håndværk, der giver mulighed for hele tiden at prøve nyt og prøve sig frem.

SEEDS & SCIENCE

I MASTERLINE-KATALOGET FINDER DU:

- S sammensætningen af alle vores græsfrø-blandinger
- Mere om Greenpulse Vitality, jordforbedring med aminosyrer
- Mere om Matrix, holder stabil vandprocent i jorden
- Græsløsninger der hjælper med at bidrage til FN's verdensmål

Følg os på facebook og bliv opdateret på professionel pleje af golfbaner.
Søg efter: DLF plænegræs

Kontakt din konsulent
for mere information:
Per Knudsen · Mobil 4011 9505

*Kress Mega 600 klipper
op til 88.000 m² på 48 timer.*

En **MEGA**-nyhed har nået jorden!

Mega 600 er Kress' største robotplæneklipper nogensinde. Den er kraftfuld, effektiv og udviklet til at imødekomme de høje krav, der stilles til golfbaners greenområder. Selvfølgelig er den udstyret med både RTK-teknologi og AI-kamera. Her er der ikke behov for kabler og ingen antenner – læn dig tilbage og lad Mega 600 klare arbejdet.

Vil du vide mere?
Scan QR-koden eller
Besøg kress.com/da-dk/

Kress®

solum.dk

Få vores græsteam på banen

Vi er eksperter i græs. Vi rådgiver om optimale løsninger og tilbyder alt i græspleje og renovering og nyanlæg af golfgræs.

Solum råder over den helt rigtige maskinpark til opgaverne så jeres golfbane skånes maksimalt og efterfølgende fremstår sund, tæt og spilleklar.

Vi tænker i helhedsløsninger og skaber resultater, som kan ses – og mærkes – på banen.

Kontakt os i dag og få et godt tilbud

Thomas Petersen
Tel. +45 21 61 30 47 / Email: thp@solum.dk

■ Anlæg af græs ■ Omlægning ■ Opretning ■ Rilledræning ■ Verticalskæring ■ Topdres ■ Eftersåning

Ubevidst inkompetent eller bevidst modarbejdende?

Dansk golf er i 2026 en milliardforretning og varetager omkring 3 % af danskernes fritidsinteresser – alligevel er modellen for at drive foreningerne i mange klubber stadig den samme, som den var for 50 år siden. Måske er tiden inde til et lille opgør med "plejer"?

Af: Martin Ovesen

Foto: Privat

Nu hvor golfklubberne alligevel hyrer professionelt uddannet personale til at drive banen, administrationen, shoppen, restauranten og træningen – burde de så ikke have ret eller pligt til at udføre deres arbejde. Burde det ikke være dem, der fortæller, hvordan banen og foreningen skal drives, i stedet for at medlemmerne og udvalgene bestemmer?

Der mangler efter min mening en afklaring eller et opgør i mange klubber, om hvorvidt man ønsker at drive klubben som en frivillig forening eller som en professionel forening/virksomhed. Rigtig mange ansatte kommer i klemme i dansk golf, og især omkring banedriften halter tilfredsheden. Det skaber mange frustrationer blandt medarbejderne i greenkeeperfaget. Det er et velkendt problem blandt greenkeepere, og DGU's trivselsundersøgelse bekræfter kun problemets omfang.

Belærer du også træneren om, hvordan han skal træne?

Driften af en golfbane på 80-130 ha er ikke noget, man "bare" lige gør. Det kræver professionelle folk, der både kan drive banen i en tilfredsstillende kvalitet og efter et budget, som efterlever de forventninger, medlemmerne og bestyrelsen sætter. Mange klubber har ikke fastsat, hvordan succes ser ud i banedriften. De ønsker blot en "god" bane – gerne åben hele året med sommergreens, fleksibilitet til at skalere op eller ned efter behov, samtidig med at filtaget holdes nede, selvfølgelig uden at lukke banen ... Det siger sig selv. Det generer jo spillet.

Forståelsen for banedriften halter altså gevaldigt i mange bestyrelser og baneudvalg i Danmark. Samtidig er selvtilliden og oplevelsen af egne kompetencer ofte større end realiteten, og det skaber gnidninger. Denne kompetence-

forvrængning mellem reelle og oplevede kompetencer er velbeskrevet og kaldes Dunning-Kruger-effekten.

Hvis dansk golf skal udvikle sig, kræver det et opgør med den effekt og en tydelig rollefordeling. Bestyrelser og udvalg skal sætte retningen og rammerne, mens greenkeeperne har ansvaret for udførelsen. Ikke omvendt.

Det kræver naturligvis også, at kompetencerne er til stede på greenkeepergården – og at man er villig til at stå på mål for sine beslutninger.

I virkeligheden er problemet sjældent ond vilje. De fleste er næppe bevidst modarbejdende, de er bare ubevidst inkompetente. Så måske det er tid til at se indad og vælge aktiv retning. Tydelige mål, klare roller og vigtigst af alt – gensidig respekt mellem bestyrelse og greenkeepere. Kun sådan sikrer vi både trivsel, kvalitet og en stærk fremtid for dansk golf.

Rigtig mange ansatte kommer i klemme i dansk golf, og især omkring banedriften halter tilfredsheden.

Bagom

Martin Ovesen

- Martin Ovesen er General Manager i Kolding Golf Club.
- Han startede i klubben som junior i 1999 og har spillet som professionel i mere end 10 år med status på både Challenge og Europatouren.
- Han har den internationale management uddannelse CMAE, og har som første dansker den internationale Club Manager certificering.
- Til vinter 2026 skal han til eksamen for at blive en af de første 100 i verden med den store CCM-certificering.

Stærkt som stål!

Nu også til Greens

GRASS TECHNOLOGY

RPR Golf Ultrafine

- Ultra finbladet selvhelende alm. rajgræs
- Tæt klipping fra 5 mm
- Spiring og vækst ved lave temperaturer
- Forlængelse af spillesæsonen

Vores forhandler i Danmark

LINDSØ

SEMENCO

Vibeke Kirk Pallisgaard 22 52 85 64
Lars Højgaard Hansen 2619 1252
Michael Møller Larsen 21747699
Henri Beck Poulsen 21270436
Finn Linnet Juul 40165073

AI som hjælp for dansk greenkeeping

Af: Karin J. Hesselsøe
Foto: Roskilde Golfklub

Jeg har snakket med Nick Bosholt chefgreenkeeper i Roskilde golfklub om hvad de bruger AI til i deres praksis.

Nick: Jeg bruger AI til at sætte noget sammen på skrift f.eks. en tekst til klubbens nyhedsmail eller en præsentation i power point. Jeg synes det er svært at stille tingene pænt op og få det hele med, og det er den god til. Jeg giver den nogle oplysninger om et bestemt projekt eller et emne, og så kommer den med et forslag med en klar og tydelig opstilling. Den kommer også med mere end jeg selv har tænkt på, og den spørger – vil du have det eller det med? Den sætter det op på en flot måde og teksten bliver formuleret og stavet korrekt.

Hvad konkret har du brugt den til?

Nick: I forbindelse med en ansøgning til kommunen om en indvindingstilladelse brugte jeg den. Den skal selvfølgelig fodres med oplysninger i form af dokumenter om vores bane, og så kom den med et forslag til et svar til kommunen. Vi har også brugt den til fejlfinding på maskiner, hvor vi brugte den på en bestemt traktor og sammenlignede med manualen. Der var den lige så god.

Hvilken slags 'AI-chatbot' bruger du?

Nick: Til det professionelle (altså i mit arbejde i klubben) bruger jeg '365chat' i Windows Microsoft. ChatGPT bruger jeg privat. Jeg tror det er vigtigt ikke at bruge samme 'AI-chatbot' til det professionelle og det private. Den skal jo

fodres med en masse oplysninger for så bliver den bedre, og så er det vigtigt ikke at have private og professionelle ting blandet sammen.

Er det nemt at bruge?

Nick: Ja, det er ret ligetil, men man skal selvfølgelig øve sig for så bliver resultaterne bedre. Og man skal huske at den kun guider dig på vej.

Kan du være tryk ved at den giver de rigtige anbefalinger?

Nick: Ja, men du skal huske at læse dens forslag kritisk igennem. Og huske at bede den om at angive kilder og tjekke kildelisten.

Så du ser ingen begrænsninger i at anvende denne nye teknologi?

Nick: Jo, som sagt skal du læse alt igennem og være kildekritisk. Du skal sætte dens forslag op overfor din egen viden og erfaring. Og så skal du øve dig. Jo mere du bruger den, jo bedre bliver dens forslag. Thomas Jepsen fra DGU har meget erfaring med at bruge AI, og han tilbyder kurser.

Så slet ingen bekymringer??

Nick: Jo, måske i forhold til de unge, som ikke har så meget viden og erfaring. Frem for alt er det vigtigt at være kritisk og sørge for at kontrollere de oplysninger man får fra sin chatbot.

PN MASKINER

VI STÅR BAG VORES KUNDER HELE VEJEN

New Holland Boomer 55
& Vredo såmaskine

Klar til sæsonen?

LEJ EN NEW HOLLAND BOOMER 35!

Driftssikker, kompakt og effektiv.

Med frontlift og front-PTO – perfekt til dybdeflugtning og andre krævende opgaver.

Kontakt Ejner for at høre nærmere.

New Holland Boomer 35,
Galaxy dæk & Raycam strigle

GALAXY GOLF TURF SPECIAL DÆK

- også kendt som kattepotedæk

Forskellen er markant!

Gør oplevelsen komplet – bestil gennem os.

Trimax Snake S3

Kendt
for sin
sugeevne

www.pn-maskiner.dk

Koldingvej 17, Trolldær, 6630 Rødding - T 7411 114

Ejner Lauridsen
T 2145 6010

Populært kursus om GPS-styrede robotter

Med 17 kursister på venteliste blev der i uge 6 afholdt et 3-dages kursus på Sandmoseskolen om GPS-styrede klipperobotter for greenkeepere og groundsmen.

Af: Karin J. Hesselsøe
Foto: Unsplash.com

Kurset havde fokus på køb, drift og service af fremtidens klippeteknologi i form af GPS-styrede robotklippere. Kurset gav indsigt i:

- Overvejelser, før du investerer i en GPS-robot
- Hvordan de forskellige fabrikater adskiller sig i funktion og styring
- Praktisk service og fejlfinding på udvalgte modeller
- Kortlægning, klippezoner og flådeadministration
- Sikkerhed, software og firmwareopdatering
- Indblik i brugen af AI til bl.a. fejlfinding

Med besøg og oplæg fra Belrobotics, Kress, FJDynamic og Husqvarna var de forskellige fabrikater af robotter talstærkt repræsenteret på kurset. Der var også oplæg fra en repræsentant fra Færdselsstyrelsen, som gennemgik regelværket på området. Den sidste dag besøgte man Turf Tank i Støvring, der både udvikler og producerer klipperobotter til turfgræs. Her var rundvisning og oplæg, og kursisterne blev inddraget aktivt, idet de blev spurgt ind til netop deres behov, når det gjaldt klipperobotter på banen.

Det er allerede nu planlagt at gentage kurset til oktober (uge 43), hvor dem på venteliste vil have fortrinsret. Her vil der også blive mere fokus på 'hands-on' undervisning, når det gælder service og fejlfinding.

Hvad betyder AI for undervisningen på skolerne?

Jeg har snakket med et hold greenkeeperelever og chefen på Sandmoseskolen Bo Banch om brugen af AI i undervisningen.

Af: Karin J. Hesselsøe

Foto: Birgitte Bové

Eleverne bruger først og fremmest AI i stedet for 'bare at google' som de fleste efterhånden er begyndt at gøre. De synes det er smart, fordi det giver bedre og mere uddybende svar på de spørgsmål de stiller. De nævner også, at det er vigtigt at bede AI-robotten om at angive kilder, så man kan se, hvor den har taget sine oplysninger fra.

Der er stor forskel på, hvor meget erfaring eleverne har med at bruge AI. Et spørgsmål om hvorvidt de bruger AI til at løse skoleopgaver udløser spredte smil og kiggen lidt rundt i klasselokalet, hvilket får mig (læreren) til at tænke, at det gør de nok en del. En enkelt elev indrømmer, at han prøvede at få AI til at skrive sit skoleprojekt. Han viste projektet til en kammerat, som sagde, at det kunne han nok ikke aflevere.

Fra skolens side er der ikke et regelsæt på området endnu. Adspurgte svarer chef på Sandmoseskolen Bo Banch, at man afventer retningslinjer fra Undervisningsministeriet om, hvordan elever og lærere kan anvende AI i undervisningen. Han siger også, at det ikke giver mening at forbyde denne nye teknologi, fordi den giver os så mange nye muligheder, men at vi må undgå snyd og plagiat. Men hvor går grænsen?

Hvis jeg som lærer giver eleverne et sæt skriftlige opgaver, som de skal løse ved hjælp af kompendiet eller nogle

fagartikler, og de så lægger spørgsmålene ind i AI-robotten, og får en række svar ud. Kan eleverne så vurdere om de svar er rigtige? De kan selvfølgelig bruge deres viden og erfaring, men har de nok viden og erfaring til at vurdere robotens svar?

Jeg tænker, at den her nye teknologi kræver stor tillid og åbenhed, hvor man i højere grad bruger mundtlig undervisning fremfor skriftlig, og hvor man drøfter de oplysninger man får fra AI med en erfaren person – enten læreren,

sin arbejdsgiver eller kolleger hjemme i klubben. For langt de fleste elever på skolen er topmotiverede. De ønsker at få mere viden om greenkeeping og de fagområder, der knytter sig til pleje af golfbaner, og de vil ikke altid kun have hurtige og nemme svar. Men det er en udfordring at navigere i rigtige og forkerte oplysninger, når ens viden om og erfaring med et fagområde er begrænset.

Bo Banch

DGU kan hjælpe greenkeeperne med at bruge AI

Af: Karin J. Hesselsøe

Foto: Krestine Havemann

Jeg har snakket med banekonsulent Thomas Hoffmann Jepsen fra DGU, som tilbyder korte kurser i at bruge generativ AI og chatbots.

Man skal ikke tage alt for gode varer f.eks. kan den finde på at 'hallucinere'.

Thomas: Jeg har selv brugt AI og chatbots i lang tid, og jeg er 'superbruger' i min organisation (DGU). Jeg ser AI som et utrolig kraftfuldt værktøj, som kan hjælpe os både fagligt og privat. Jeg bruger det selv i alle mulige forskellige sammenhænge. I mit arbejde som banekonsulent bruger jeg det f.eks. til at skrive nyhedsbreve og banerapporter. Jeg bruger det også til at lave apps, som kan bruges f.eks. til at varsle for angreb af dollar spot.

Hvordan kan greenkeeperne blive bedre til at bruge AI og chatbots?

Thomas: Jeg tilbyder at komme ud i klubben, hvor man kan sidde i trygge rammer sammen med sine kolleger. Så bruger vi et par timer sammen og jeg gennemgår hvad man kan bruge AI og chatbots til. Foreløbig har jeg holdt kurser for greenkeepere i 12 klubber rundtomkring i landet. Det er selvfølgelig ikke kun relevant for greenkeeperne, men jeg tror det er vigtigt, at det foregår i en atmosfære, hvor man føler sig tryk og tør stille spørgsmål.

Ser du ingen faldgruber i at bruge AI og chatbots?

Thomas: Jo, det er et meget kraftfuldt værktøj og man skal kontrollere dens

svar og anbefalinger. Man skal ikke tage alt for gode varer f.eks. kan den finde på at 'hallucinere'. Det lyder ret vildt, men det betyder, at den opdigter et svar, som ikke er rigtigt dvs. den kan finde på historier som er noget vrøvl. Det skal man være opmærksom på.

Thomas Hoffmann Jepsen

Datadrevet greenkeeping

Dansk Golf Union (DGU) har søgt og fået penge fra Miljøstyrelsen til et projekt, der skal udvikle greenkeepernes brug af målbare data for de plejemæssige tiltag som udføres på de danske golfbaner. Formålet er at skabe et fagligt solidt beslutningsgrundlag, der gør det muligt at kunne drive baner med en høj spillekvalitet samtidig med et lavt pesticidforbrug.

Af: Torben Kastrup og Karin Juul Hesselsøe

Foto: Preben Nielsen og Karin J. Hesselsøe

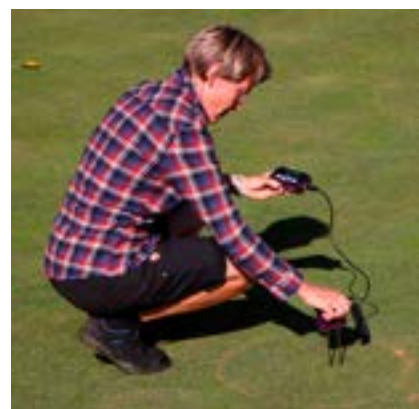
Beslutninger om plejetiltag som f.eks. vanding eller luftning træffes ofte ud fra fornemmelser frem for målbare data, hvilket kan føre til unødvendige eller for tidlige behandlinger. Derfor er der behov for objektive mål og tydelige grænseværdier, som præcist angiver, hvornår en behandling reelt er nødvendig.

Projektet skal udvikle og afprøve metoder, der knytter spillekvalitet sammen med græssets vækst eller mangel på samme. Det sker ved at måle f.eks. boldrul, opspring (bounce) og jævnhed på greens og koble disse målinger til oplysninger om sygdomsforekomst, ukrudtstryk, jordfugtighed, næringsstofstatus eller græsdækning. Projektet skal også fastlægge tærskelværdier, der angiver, hvornår en indsats er nødvendig for at opretholde en minimumskvalitet.

Rent praktisk skal der gennemføres dataindsamling på pilotbaner, hvor det dokumenteres, at spillekvaliteten kan fastholdes. Projektet vil også trække på erfaringer fra Holland, USA og Sverige, hvor måling af spillekvalitet er mere udbredt end herhjemme.

Projektet vil blive formidlet via artikler her i Greenkeeperen, og der skal laves en video og en præsentation som kan anvendes på infomøder og i undervisningen på skolerne (AMU Nordjylland Sandmoseskolen og Vilvorde). Desuden planlægges der et seminar med tema om datadrevet greenkeeping.

Projektet om datadrevet greenkeeping udføres af Torben Kastrup og Karin J. Hesselsøe.

Målinger af jordfugtighed med TDR-måler eller fasthed med en Clegg hammer kan give data som kan bruges til at fastlægge tærskelværdier for kvaliteten.

En greenkeepers drøm

Af: Kristine Buske

Foto: Ikast Tullamore Golf Club

Mange greenkeepere fantaserer om store baneprojekter, hvor anlægget gentænkes fra tee til green, men det er de færreste danske klubber, der har de økonomiske muskler til at gøre det til virkelighed. Det har de i Ikast Tullamore Golf Club, og chefgreenkeeper Claus Studsgaard har fået mulighed for at bringe sin greenkeeper-faglighed i spil på rejsen. Med bump, opture, mirakler og værdifulde erfaringer undervejs.

« Vi har en plan, til den ændrer sig i morgen.

Ny greenkeepergård

Selvom kalenderen siger januar måned, er der alt andet end vinterdvale i Ikast Golf Club. Det er bare ikke lyden af slag mod bold, der fylder luften. I stedet summer området af aktivitet fra håndværkere i orange og neongult, mens maskiner graver, flytter og skaber. "Undskyld vi roder! – Vi bygger til", står der på Ikast Tullamore Golf Clubs hjemmeside.

Ambitionerne er store, og det hele kan lykkes takket være Ikast-manden og indehaver af DK Company Jens Poulsen, der som ny ejer fusionerede Tullamore Golf Club og Ikast Golf Klub i 2018. Siden er det gået stærkt. Ved det ottekantede klubhus er man ved at udvide med et hotel, der på sigt skal blive et stort golfresort med fokus på velvære og sundhed.

Chefgreenkeeper Claus Studsgaard viser stolt rundt. Men alligevel med ydmyghed.

– Jeg taler ikke så meget om ombygningen over for mine greenkeeperkollegaer fra andre klubber. Det er primært fordi vi er i konstant forandring, og dagens plan kan se anderledes ud i

morgen. Jeg ved jo godt, at det er helt unikt at have mulighed for at være med til et projekt af den her skala, fortæller Claus.

Det ubegrænsedes kunst

De seneste syv år har Claus været med til at ombygge cirka to huller om året på de to baner. I 2025 tog ombygningen i Ikast Golf Club et ekstra ryk med et nyt hul 1 og 10 og nye teesteder på hullerne 2, 8, 9 og 18.

Mellem hul 3 og 4 og foran teestederne på hul 9 og 18 er der etableret to store søer, som bliver en del af banens røde tråd. Og som bidrager til både forskønnelse, sikkerhed og afskærmning. Det hele bindes sammen af en viadukt.

Cortenstål skaber en smuk ramme, der både kan klare vind og vejr og samtidig indgår harmonisk i naturens farver og former.

– Vi har en plan, til den ændrer sig i morgen, lyder det fra Claus.

Vi sidder i en golfvogn, som ryster, når vi kører hen over den nøgne frosthårde jord. I skrivende stund arbejdes der på

Hul 10 med nye teesteder og ny green

en ny 8. green og en ny 9. green samt nye teesteder på hul 11. Særligt den nye 8. tee skiller sig ud. Den er etableret midt i en af søerne og markerer starten på et af banens nye signaturhuller.

Når man arbejder med Jens Poulsen, er der en sætning, der er forbudt at sige: "Det kan ikke lade sig gøre." Man må i stedet komme med argumenter for, hvorfor det kan blive en udfordring eller komme med alternative løsningsforslag.

– Som tøjmand er Jens vant til at tingene kan ske med et knips. Men sådan fungerer det bare ikke i golfverdenen. Det tager mig et år at lave en ny green.

Hvis vi kan kombinere kvalitet, spilleglæde og gode arbejdsforhold, så er jeg faktisk nået i mål.

Det har han heldigvis lært nu, siger Claus og griner, inden han tilføjer.

– Jeg bliver helt høj, når jeg har været sammen med Jens. Der er så mange idéer, og han smitter med sin passion og visionære tilgang. Jeg er jo opdraget som foreningsmand, og det har siddet dybt i mig at skulle vende hver en krone, så den tilgang er helt ny for mig, fortæller han.

Vejen til det perfekte hul

Men det er ikke uden bump at skabe den perfekte bane. To gange har Claus prøvet at lave et hul helt færdigt og pludselig ser situationen anderledes ud. Claus tager sin telefon frem og viser en video af en helt skarp green. Klippet ned til 4 millimeter, passet og plejet.

Han ser helt slukøret ud, da han viser næste video, som foregår bare ti minutter efter den første. En stor bulldozer skræller det hele op, og så er det bare op på hesten og tilbage til start.

– Der går man hjem og åbner en god bourgogne, siger Claus og fortsætter efter en lille pause.

– I begge tilfælde endte hullet med at komme for tæt på Jens Poulsens hus. Planen for huset flytter sig hele tiden, og det giver en dominoeffekt. Lige når

vi skal begynde forfra gør det ondt, men bagefter kan jeg godt se meningen med galskaben, og så bliver resultatet det værd, forklarer Claus.

"Hvad bilder du dig ind?"

Mens ombygningen står på, holder banen fortsat åben for medlemmerne – eller gæsterne, som Claus kalder dem.

– Vores gæster synes, det er spændende at være med i processen og være de første til at prøve nye huller. Og så lever de med, at der kører en gravko rundt i baggrunden, mens de spiller, siger han.

Det mest oplagte spørgsmål er, hvordan Claus overhovedet får tid til at stå i spidsen for en omfattende baneombygning samtidig med, at driften skal køre, og de åbne huller skal være spilleklar gennem hele sæsonen.

– Jeg er jo heldigvis erfaren i mit fag og har altid arbejdet efter at være flere skridt foran på banearbejdet. Det har været en fordel, når man aldrig ved, hvad Jens vil næste gang, fortæller Claus.

Men fra 2026 er en af hans ansatte blevet forfremmet til 1. mand. På den måde kan Claus slippe nogle af de mange tøjler og fokusere på langtidspleje, udvikling og fremtidssikring.

Første morgen, da vores 1. mand tog teten, tænkte jeg: "Hvad fanden bilder du dig ind, det er jo min opgave".

– Første morgen, da vores 1. mand tog teten, tænkte jeg: "Hvad fanden bilder du dig ind, det er jo min opgave", siger Claus med et stort smil og tilføjer:

– Det er selvfølgelig svært at slippe styringen, men vores 1. mand er dygtig, og jeg stoler på, at han kan løfte opgaven. Det betyder, at jeg har bedre overskud

Tunnel mellem 1, 2 og 9

Der går man hjem og åbner en god bourgogne.

Tee 3 54-51

til at finjustere baneudvikling og plejeplaner, siger Claus.

Kun et opkald væk

Selvom der arbejdes med store armbevægelser i Ikast Tullamore Golf Club, er strukturen fra ledelsen til greenkeepergården flad, og vejen er kort.

– Jeg ringer bare direkte til Jens.

Der er en god kommunikation, og der er plads til greenkeepernes ønsker, fortæller Claus.

For at understøtte kommunikationen og holde greenkeepere, medlemmer og daglig ledelse tæt på hinanden har man valgt, at den ny greenkeepergård

skal ligge i nærheden af klubhuset. Lige nu er håndværkerne i fuld gang, og man kan se, at der bliver god plads.

Den samlede ambition for hele anlægget er at skabe en bane, der både kan rumme eliten og bredden. En bane med højt kvalitetsniveau og spændende spilleflow, men med spilleglæde i centrum for golfspillere på alle niveauer.

– Projektet handler i sidste ende ikke kun om nye huller, moderne faciliteter og store visioner. Vi skaber en bane, som spillerne er stolte af at spille på, og som vi greenkeepere er stolte af at passe. Hvis vi kan kombinere kvalitet, spilleglæde og gode arbejdsforhold, så er jeg faktisk nået i mål, siger Claus.

Fakta

Tullamore Golf Club

- For at kunne holde Ikast-banen i spil har Jens Poulsen opkøbt omkringliggende jord, så de nuværende huller kan benyttes, mens der arbejdes på forbedringer og nye tiltag rundt om banen.
- Der er cirka 500 medlemmer i Tullamore Golf Club og 1.000 medlemmer i Ikast Golf Club.
- På parkbanen Tullamore Golf Club har man opgraderet sine træningsfaciliteter, landsholdene holder samling på banen hver tirsdag, og både ISI efterskole og Højskole samt Sportsstar College træner på banen hen over sommeren
- Ikast Tullamore Golf Club investerer i vedvarende energikilder. Der skal for eksempel implementeres et stort solcelleanlæg til at selvforsyne greenkeepernes eldrevne maskiner samt et stort jordvarmeanlæg.

Greenkeeper på kanten af verden - i lære blandt verdens bedste

Af: Kristine Buske

Foto: Privat

Da Lasse Tolbod Johansen hørte om mulighederne for udlandspraktik gik han straks i gang med at finde det rette sted for ham. Valget faldt på Cape Kidnappers Golf Course i New Zealand, som er på top hundred over golfbaner i verden.

Lørdag lander Lasse i lufthavnen Napier Airport. Klar til en helt anden oplevelse end den, han kender hjemme fra Randers Fjord Golfklub. Han bliver samlet op af en af sine kommende kollegaer, og sammen kører de cirka 30 minutter hen til Cape Kidnappers Golf Course.

Breathtaking. Det er de første ord, der rammer Lasse, da han ser 18-hullers banen beliggende på bølgende bakker og dramatiske klipper på luksus resortet Rosewood Cape Kidnappers. Den nærværende horisont byder på vidstrakt havudsigt hele vejen rundt.

Det er som om, at banen smelter ind i den overvældende newzealandske kystnatur. Og da han står der, forstår han virkelige mottoet "Oplev golf på kanten af jordkloden."

- Der er ikke noget på banen, der er kedeligt. Der er hele tiden noget at kigge på, fortæller Lasse.

Håndholdt klipning

Allerede mandag begynder hverdagen. Første arbejdsdag står på papirarbejde og sikkerhedsgennemgang af forskellige maskiner. Han starter blødt ud med at rive bunkers, blæse blade væk og flytte tee markeringer. Han kører rundt med en kollega for at få et bedre indblik i banen.

Anden uge bliver Lasse sat til at klippe teesteder med en singleklipper, så han kan vænne sig til den håndholdte metode, inden han bliver sat til at klippe greens.

– Jeg har ikke prøvet en håndholdt klipper før, men jeg kunne se, at det gav den sidste detaljegrad og kan rette ujævnheder, fortæller Lasse.

Regn, regler og rutiner

Efterhånden kommer Lasse hele vejen rundt om banens opgaver. Han ser hurtigt en helt anden arbejdskultur. Hver dag er hele holdet færdig klokken 14:00, og fordi der altid er nok bemanning på, er det ikke stressende at nå i mål med dagens opgaver.

– Der var tid til det, vi på godt dansk kalder hygge på banen. Jeg føler, at vi i Danmark er nødt til at give os selv 110 procent hver dag, mens de i New Zealand gav 95 procent, og så var der overskud til de 110, når det virkelig gjaldt ved turneringer eller VIP-gæster, fortæller Lasse.

Det anderledes klima stiller ekstra krav til baneplejen. For eksempel er regn en seriøs størrelse i New Zealand, og på de dage kan man ikke køre på banen.

– På regnvejrsdage blev næsten hele mandskabet sat ind til at reparere bunkers og gøre kanterne pæne igen, siger Lasse.

Ny i robotter

Reglerne for at sprøjte er ikke som hjemme i Danmark. Derfor får greenkeeperne på morgenmøderne af og til besked om, at de ikke skal køre for tæt på sprøjten.

Et andet sted, hvor vi er mere fremme i Danmark, er i forhold til robotklippere. Da Lasse ankommer, er Cape Kidnappers i gang med at teste deres første robotklipper, og nu har de otte i alt.

Der var tid til det, vi på godt dansk kalder hygge på banen.

– De kørte med robotter hver til hver anden dag og en gang hver anden uge med fairway klipper for at give det sidste touch på klipningen. Robotter klipper fint og jævnt, men tegner ikke fairways ordentligt op. Derfor kan jeg godt se fordelene i, at de kombinerer de to metoder. Det kunne vi godt lære af i Danmark, siger Lasse.

Toptunet til turister

Cape Kidnapper er en stor turistbane, og derfor skal banen stå skarpt hele tiden. Lasse blev overrasket over deres tilgang til topdress, hvor man topdreser med fint sand for konstant at kunne holde en pæn og hård spiloverflade.

Lasses noter

Rygsækken fuld af læring

Lasse har skrevet noter med ting, Cape Kidnappers gjorde anderledes, end han kender det hjemme fra Randers Fjord Golfklub. Det meste kan de gøre, fordi klubben har flere ressourcer og et større mandskab.

- Med en spray tegnede greenkeeperne greens op med små, blå prikker. På den måde undgår man, at greens trækker sig, og man holder formen.
- Holder samme højde hele sommeren for at holde banen jævn i stedet for at klippe lavere for hurtigere greens. Med den filosofi holder man en bedre kvalitet hele sæsonen.
- Fastansatte mekanikere, der holder maskiner tiptop og sikrer effektivitet og kvalitet i arbejdet.
- Turnus i arbejdsopgaver, så alle greenkeepere kan varetage alle opgaver. Det sikrer mindre sårbarhed ved sygdom i mandskabet.
- Man blander sjove og kedelige opgaver for at undgå, at arbejdet bliver for surt for enkelte medarbejdere. For eksempel at kombinere at klippe greens med at rive bunkers.

Der var et helt særligt sammenhold på greenkeeperteamet, som bestod af både lokale og internationale greenkeepere som jeg selv.

– Det var så fint et lag, de kørte med, at vi bare kunne gå med en kost bag og feje ned i greens. Du kunne ikke mærke sandet i spillet. Den grovere omgang topdress foregik kun uden for sæsonen, forklarer Lasse.

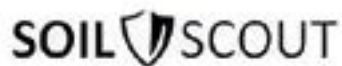
Greenkeeper først

Lasse får også mulighed for fornøjelse på sin rejse. Han ser det lokale crickethold spille, besøger barer med sine kollegaer i weekenderne og gå på vandreture i et bjergområde.

– Jeg var der ikke for at være turist, så det var klart oplevelsen og arbejdet på banen, der betød mest, siger Lasse og fortæller, at især fællesskabet har gjort et stort indtryk på ham.

– Der var et helt særligt sammenhold på greenkeeperteamet, som bestod af både lokale og internationale greenkeepere som jeg selv. Når vi havde fri, var vi meget sammen, fordi de fleste af os ikke havde en familie, vi skulle hjem til. Det skete også på morgenmøderne, at der blev vist et sjovt billede fra weekenden. På den måde havde vi en god dynamik, hvor vi kunne lave sjov med hinanden.

For Lasse har turen til New Zealand betydet, at han har fået helt nye perspektiver i faget, som klæder ham endnu bedre på, når han om godt halvandet år er nyudklækket greenkeeper.

Vil du optimere vandingen og spare både vand og tid?

HAPPI100 fra Soil Scout giver dig præcise jorddata i realtid, så du kan vande professionelle græsarealer smartere, mere bæredygtigt og med fuld dokumentation

HAPPI100 Trådløs jordfugtighedssensor

- 100 % trådløs
- Installeret under jorden
- Arbejdsdybde ned til 190 cm.
- Måler jordfugt, temperatur og Oxygen - **NYHED**
- Realtidsdata direkte til cloud-platform
- Batterilevetid op til 20 år

Præcis styring af vanding sundere græs og reduceret vandforbrug.

Mekanisk

En mere forskriftsmæssig brug af udstyr til opgaver som luftning vil føre til bedre resultater

Økonomi

Frigjorte ressourcer på grund af færre udgifter til kemikalier og luftning er med til bl.a. at øge antallet af spillerunder

Scan koden og se, hvordan
HAPPI100 optimerer din vanding

Maskinmægler.dk

- vi tager godt udstyr seriøst

☎ +45 4030 1212 ✉ bth@maskinmaegler.dk

Af: Kristine Buske
Foto: Jacob Sjöman

**Læs her, hvordan
chefgreenkeeper
Kristian Jensen
og hans hold
forbereder sig
til årets største
turnering.**

World Tour 2026:

Great Northern er klar

For 12 år siden blev første spadestik taget til en ny golfbane med store drømme. Great Northern er opført til at kunne håndtere store turneringer, og i år sker det endelig. Til august skal banen i Kerteminde være vært for DP World Tour 2026.

– Vi er spændte og glæder os, fortæller chefgreenkeeper Kristian Jensen.

Banen er blevet forfinet

Værtsrollen blev bekræftet i 2023, og siden har Great Northern forberedt sig til det store øjeblik. Det seneste år har fokus været på agronomisk at forbedre banen, hvor greenkeeperteamet har arbejdet målrettet med hårdheden på greens for at øge sværhedsgraden.

– Vi har trukket propper op seks gange i 2025 for at fjerne lidt mere filt. I højsæsonen topdresser vi med lidt finere sand for at øge hårdheden, og i ydersæsonen bruger vi sand, som matcher det originale vækstlag for at bibeholde dræningsevnen. Hårdheden på greens er vital for at kunne forsvare banen bedst muligt mod de langt slående spillere, fortæller Kristian.

Derudover har man arbejdet med timingen og mængden af gødningen på de forskellige spilleflader, så det både visuelt og spillemæssigt hænger bedst muligt sammen.

Parate greenkeepere

Det er ikke kun Kristian selv, der gerne vil være ude i god tid. Allerede for et år siden begyndte hans medarbejdere at spørge til turneringen.

– Vi har en rigtig god medarbejderstab, og de ville gerne vide, hvilke opgaver de skal udføre til turneringen, så de kan forfine deres processer inden. De ved, at til august tændes kameraerne, og der vil alle gerne gøre deres ypperste, siger Kristian.

Banen skal give mening til både hverdag og fest.

Golfspillerne skal stramme sig an

Great Northern er fra start bygget til at være en lang bane med små og kupe-rede greens og med meget vand i spil. Banen er designet med lave fairways, som er bygget op ude i siderne for at give plads til mange tilskuere omkring en golfbold.

– Det er en svær bane, men vi har altid sagt, at banen skal give mening til både hverdag og fest. Vi er ekstremt udsat for naturens kræfter, og hvis det blæser i Danmark, blæser det meget på Great Northern. Vi håber på lidt vind under World Tour 2026, så golfspillerne kan mærke den danske natur på banen. De må gerne skulle stramme sig en smule an.

Great Northern består af et hold på 20 greenkeepere. Til turneringen forventer man at stille et hold på i alt 50 greenkeepere, og derfor skal der hentes 30 greenkeepere udefra. Hvis du har lyst til at være en del af greenkeeperstaben til årets World Tour, søger Great Northern fortsat engagerede kollegaer, der vil være med til at sikre en høj kvalitet under hele turneringsugen.

Om

Great Northern

- Et golfresort, der åbnede i 2017
- Designet til at håndtere store turneringer
- Resortet er de seneste år udvidet med større køkken og restaurant, der er opført et shortgame-område, og Great Northern's golfakademi er blevet justeret
- I forsommeren i år åbner et nyt hotel på resortet

DM i Skills 2026 i Hjørring

Af: Karin J. Hesselsøe

Foto: Lars Rildau

DM i Skills afholdes i Hjørring fra 22.-25. april. AMU Nordjylland Sandmoseskolen og Roskilde Tekniske Skole repræsenterer anlægsgartnerfaget med hver deres hold som konkurrencefag.

DM i Skills afholdes i Hjørring fra 22.-25. april. AMU Nordjylland Sandmoseskolen og Roskilde Tekniske Skole repræsenterer anlægsgartnerfaget med hver deres hold som konkurrencefag. Størst fokus bliver på den arbejdende anlægsgartnerstand, men både greenkeeper- og groundsmanuddannelsen deltager som præsentationsfag, hvor elever fra begge uddannelser vil stå på standen sammen med faglærerne.

Anlægsgartnerens stand plejer at tiltrække stor opmærksomhed, og det skal udnyttes, så mulige kommende elever til 'vores' uddannelse, bliver bekendt med at 'det grønne område' ikke kun tilbyder jobs som anlægsgartner, men også kan tilbyde en uddannelse til greenkeeper og dermed en karriere indenfor golfbranchen.

Stine som repræsenterede AMU Nordjylland Sandmoseskolen til DM i Skills 2024 i Roskilde.

Stine og Karen som repræsenterede AMU Nordjylland Sandmoseskolen til DM i Skills 2024 i Roskilde.

Stine som repræsenterede AMU Nordjylland Sandmoseskolen til DM i Skills 2024 i Roskilde.

VANDINGS- & PUMPEANLÆG

Med Agrometer får du en markedsledende samarbejdspartner, der tilbyder mere end 40 års erfaring med individuelle løsninger til vanding, pumpning og overfladepumpning.

Vi tager hånd om hele processen:

- Projektering
- Dimensionering
- Etablering og montage
- Opstart og overdragelse
- Service og vedligeholdelse

 Agrometer

 Fælledvej 10, 7200 Grindsted
 +45 7672 1344
 sportsvanding@agrometer.dk
 www.agrometer.dk

RAIN BIRD

Nicolaj fik en oplevelse, der ikke kan købes for penge

Student of the Year 2025, sponsoreret af TourTurf, blev Nicolaj Søberg fra Smørum Golfklub. Præmien var et 4-ugers ophold på The Belfry Golf Course – et anerkendt og legendarisk luksusgolfresort nær Sutton Coldfield der tidligere har hostet flere Ryder Cups. Tag med på hans rejse her.

Af: Kristine Buske
Foto: Privat

Nicolaj lander i Birmingham Airport og træder ud i den kølige oktoberluft. En bil står klar, og snart suser han gennem de engelske forstæder mod The Belfry Hotel & Resort. Alt er arrangeret af TourTurf – kost, logi og transport – så Nicolaj kan koncentrere sig om én ting: oplevelsen, der venter. Ved hotellet står Anna, Deputy head greenkeeper, klar med et smil og en rundvisning på resortet og golfbanen.

En del af driften

Tidligt mandag morgen starter Nicolaj direkte i den daglige drift på The Belfry Golf Course. Han bliver præsenteret for anholdet af grønklædte greenkeepere.

– De tog sindssygt godt imod mig, fortæller han.

Banen er anderledes end den, Nicolaj kender hjemme fra Smørum. Med hele 35 fuldtidsansatte greenkeepere og 3 mekanikere off-season. Første opgave lyder på at klippe greens på The Brabazon Course – En verdensklasse Ryder Cup værtsbane, og derfor også den bane, der bliver brugt mest tid på hos The Belfry.

Modsat i Danmark foregår alt baneplejen inden første teetid. Så når første spiller slår den første bold ud, står hele banen perfekt – snorlige og klar.

– Det er noget helt andet. Der er arbejdsro uden forstyrrelser fra spillere, og man arbejder markant mere effektivt. Der er sindssygt god kommunikation, fortæller Nicolaj.

Ligesom alle andre i greenkeeperteamet bliver Nicolaj udstyret med en walkie talkie til at kommunikere med dagens hold. På den måde er alle på samme opgave opdateret på, hvor

Her var der virkelig mulighed for at prøve det hele, og de var meget åbne for, hvis der var noget bestemt, jeg ønskede at lære mere om.

langt de er hver især og kan koordinere arbejdet indbyrdes undervejs.

Læring rundt om hele banen

I løbet af opholdet kommer Nicolaj rundt om alle opgaver i baneplejen. Hver dag byder på nye erfaringer – noget han slet ikke havde forventet.

– Jeg var lidt spændt, inden jeg ankom. Man hører tit om frivillige til turneringer, som kun får kedelige opgaver som at rive bunkers. Men her var der virkelig mulighed for at prøve det hele, og de var meget åbne for, hvis der var noget bestemt, jeg ønskede at lære mere om, siger Nicolaj.

De talte meget om The Belfry DNA, som gik ud på, at alle gæster skulle have en god velkomst og høj service under hele opholdet.

Jeg kunne se, at brugen af data og målinger i plejen har stor betydning for banens udtryk, men også kvalitet.

Undervejs bliver han oplært hos teamets mekaniker og får 1:1 undervisning af Deputy head greenkeeper Anna, Director of golf course and estate Angus og Golf Course Manager Jamie, hvor han blandt andet lærer om klub-budgetter, dataindsamling og målinger. – Jeg kunne se, at brugen af data og målinger i plejen har stor betydning for banens udtryk, men også kvalitet, for eksempel hvordan bolden reagerer og ruller på greens, siger Nicolaj.

Der opstår også gode samtaler om pesticidforbrug, hvor Nicolaj deler erfaringer fra Danmark om, hvordan man kan reducere brugen af kemikalier.

VIP-treatment

Noget af det helt særlige ved The Belfry er modtagelsen af VIP-spillere. Derfor var direktør Angus Macleod meget opsat på, at Nicolaj også skulle have den oplevelse med. For eksempel var han med til at tage imod en tidligere

Manchester United fodboldspiller ved gunstart.

– Det var fedt at se banen og set-uppet fra den side også, og hvordan staben kunne tilpasse sig VIP-gæsters forskellige behov. Nogle gange kommer VIP-spillerne for eksempel før tid, og andre gange skulle starten udskydes. Uanset hvad, går der klar kommunikation ned til greenkeeperne, så de kan få tingene til at spille. De talte meget om The Belfry DNA, som gik ud på, at alle gæster skulle have en god velkomst og høj service under hele opholdet, fortæller han.

Plads til fornøjelse

Der var også plads til fornøjelse undervejs. Nicolaj var med sine greenkeeper-kolleger rundt på pub, oplevede Aston Villa på hjemmebane på Villa Park, og så fik han besøg af sin kæreste, der er professionel golfspiller, så de kunne spille en runde på Brabazon-banen sammen.

Efter opholdet på The Belfry har Nicolaj skabt så godt et netværk, at det allerede giver ham mulighed for at vende tilbage i august i år, hvor han skal være frivillig på DP World Tour til The British Masters.

– Jeg har fået masser af viden og oplevelser med hjem i rygsækken – og et netværk, der ikke kan købes for penge. Det var en meget stor oplevelse.

Nicolaj og The Belfry Teamet

Ingen vinter uden infomøder – fristes man til at sige

Af: Henning Nissen, kasser

Foto: DGU

Det er en tilbagevendende begivenhed, når DGU starter "karavanen" og tager på tur i det danske land. I år var møderne placeret i Midtsjælland, Ørnehøj, Odense, Bornholm, Idrættens Hus, Sønderjylland, Furesø, Herning, Varde, Storstrømmen, Hedensted, Sandmosen og et Online-møde – i alt 13 møder. Det strækker sig fra slut november til starten af marts. Igen i år er det velkendte ansigter, vi genkender på møderne, Allan, Thomas, Torben og Alexander.

Som noget nyt i år er DGA kommet på som punkt 1. Det betyder, at alle mand stadig er friske og klar til at modtage info. Vi fortæller jo om sæsonen, der kommer. Hvilke arrangementer greenkeeperne kan se frem til. Info omkring, hvad vi kan bruges til, og hvordan man bliver medlem, såfremt man ikke er det. Vi præsenterer bestyrelsen og ansvarsområder.

Det er dejligt at komme ud til forskellige baner og hilse på medlemmer/kolleger. Det giver nogle snakke og drøftelser.

Årets emner er blandede nye og kendte:

- Gode spilleoverflader og databaseret greenkeeping.
- Håndtering af ukrudt med Ventrac/Weedbine.
- Biodiversitet og bioblitzerfaringer
- Nyt om robotter
- AI og greenkeeping.

Spørgsmål til

Allan Brandt

Banekonsulent, DGU

Hvilke emner vil du fremhæve fra årets DGU-møder?

– Robotteknologi fylder en del, men også emner som greenspeed er i fokus. Det er et område, der interesserer mange og samtidig vækker stærke holdninger blandt deltagerne.

Hvad giver disse møder dig som banekonsulent?

– Møderne giver mig en værdifuld mulighed for at opbygge en tættere kundekontakt. Samtidig får vi et klart indblik i, hvad der optager de danske greenkeepere lige nu. Det hjælper os med at identificere, hvilke områder vi skal fokusere på i den kommende sæson. Alt i alt skaber møderne en rigtig god dialog, som jeg får meget ud af.

Det hjælper os med at identificere, hvilke områder vi skal fokusere på i den kommende sæson.

Spørgsmål til

Torben Kastrup

Banechef, DGU

Hvordan får vi flere til at møde op til møderne?

– Generelt er der jo en rigtig flot opbakning til møderne. Vi har typisk omkring 130-140 klubber repræsenteret i løbet af sæsonen, hvilket er meget fornemt og forhåbentlig et udtryk for, at der opleves en værdi i at deltage. Det kræver dog en del arbejde at minde folk om at tilmelde sig, så dette skal man have med i betragtning, når vi ser på

det flotte antal. Vi drøfter hvert år, om hvordan vi kan tilpasse form og indhold til møderne, så det er så aktuelt og relevant for så mange som muligt. Det er en vigtig forudsætning for at få så mange som muligt til at møde op. Så det er selvfølgelig et arbejde, der skal gøres hvert år. Jeg så gerne, at flere klubber havde både manager, baneudvalg og greenkeepere med til møderne. Det er stadigvæk for sjældent, at det sker. Så en lille opfordring herfra kunne være, at greenkeeperne tog de andre i hånden og sammen tilmeldte sig. Samarbejdet med DGA omkring infomøderne er rigtig godt og en forudsætning for, at så mange møder op. Måske kunne dette samarbejde øges til også at omhandle andre medarbejdergrupper i golfbranchen, hvilket dog ville kræve, at form og indhold tilpasses dertil.

Hvad synes du er det vigtigste ved infomøderne?

– Helt klart at få skabt et trygt forum, hvor greenkeepere og baneudvalg kan udveksle erfaringer om de emner, der rør sig på baneområdet. Her tænker jeg, at der ligger en kæmpe værdi for golfklubberne. Herudover er der selvfølgelig formålet med at skabe et netværk mellem klubberne, så man ved,

Jeg så gerne, at flere klubber havde både manager, baneudvalg og greenkeepere med til møderne.

hvem der skal rækkes ud til, når der er behov for hjælp og sparring. Når det er sagt, så er infomøderne helt essentielle for at baneområdet i Dansk Golf Union har en føling med, hvad der sker rundt omkring i landet, hvilket vi selvsagt kan bruge i vores rådgivning til alle klubberne, og når vi eksempelvis snakker med nationale myndigheder om golfbanerne på landsplan. Det er også på infomøder, at vi kan stikke en finger i jorden i forhold til fremtidige indsatser, så vores arbejde skaber den størst mulige værdi for flest mulige klubber. Samlet set har vi nu snart haft infomøder i 10 år, og jeg forventer at konceptet fortsætter fremadrettet.

Mød den nye bestyrelse

Af: Kristine Buske
Foto: Privat

En stærk forening kræver fornyelse – tre nye bestyrelsesmedlemmer skal være med til at forme fremtiden.

Interview af

Jacob Mandal Bjerg

Chefgreenkeeper,
Hedensted Golfklub

Hvorfor ønskede du at træde ind i DGA's bestyrelse?

Jeg ønskede at hjælpe med det flotte arbejde, bestyrelsen har udført de seneste år. Derudover så jeg en mulighed for at udvikle mig personligt.

Hvad er dine ansvarsområder i bestyrelsen?

Mine ansvarsområder er primært forberedelse af DGA-UGEN samt FEGGA.

Hvad brænder du for i bestyrelsen?

Jeg har som sådan ingen mærkesager, men jeg ønsker, at vi fortsat giver en masse greenkeepere mulighed for at udvikle sig, så vi får endnu flere dygtige greenkeepere i Danmark.

Hvad er efter din mening det vigtigste arbejde, bestyrelsen skal løfte?

Det vigtigste er, at vi tiltrækker flere til branchen, og at vi får en bedre fastholdelse af de greenkeepere, vi har.

Interview af

Ulrik Leth

Chefgreenkeeper,
Randers Golfklub

Hvorfor ønskede du at træde ind i DGA's bestyrelse?

Min motivation for at træde ind i bestyrelsen er, at jeg gennem mange år selv har nydt at deltage i alle foreningens kurser og arrangementer. Derfor synes jeg, at vi medlemmer har pligt til også at give noget igen. Samtidig synes jeg også, det er mega-spændende at være med til at præge den retning, vi skal bevæge os i fremadrettet.

Hvad er dine ansvarsområder i bestyrelsen?

Mine ansvarsområder er Student of the year og leder/maneger-uddannelsen.

Hvad brænder du for i bestyrelsen?

Det, jeg brænder for, er at være med til at skabe de bedste uddannelsesmuligheder for vores elever samt muligheder for efteruddannelse til alle vores medlemmer. En god uddannelse betyder, at vi alle kan være med til at levere det bedst mulige produkt til golfspillere.

Hvad er efter din mening det vigtigste arbejde, bestyrelsen skal løfte?

At sørge for gode uddannelsesmuligheder samt arrangementer, hvor vores medlemmer får mulighed for at danne netværk og erfaringsudveksling. Det er også vores pligt at pleje vores medlemmers interesser over for blandt andet DGU og andre samarbejdspartnere i sporten, samt at opsøge og dele ny viden til medlemmerne.

Interview af

Magnus Kvistgaarden

Head Greenkeeper,
Hørsholm Golfklub

Hvorfor ønskede du at træde ind i DGA's bestyrelse?

For at være med til at gøre noget for foreningen. Jeg synes, det er en vigtig forening, som holder sammen på et fag og en branche, der ikke er så stor. Vi er en lille branche, hvor næsten alle kender alle. Det vil jeg gerne være med til at holde ved lige. Det gælder den årlige DGA-uge, banevandring, DGA Masters og greenkeeper-uddannelsen.

Hvad er dine ansvarsområder i bestyrelsen?

Student Of The Year, DGA Masters, DM for greenkeeper, Ad-hoc-opgaver, Svendeprøve afslutninger i Vilvorde Roskilde og lederuddannelsen.

Hvad brænder du for i bestyrelsen?

For mig er alle aktiviteter i DGA vigtige, fordi det styrker branchens sammenhold, faget og vores udvikling i fremtiden.

Hvad er efter din mening det vigtigste arbejde, bestyrelsen skal løfte?

Det er selvfølgelig vigtigt, at bestyrelsen taler greenkeepernes sag – særligt når det gælder uddannelse og miljø. At vi kæmper for at blive hørt dér, hvor beslutningerne træffes øverst i systemet.

DGA Ugen 2026 – kom med!

**Fire intense dage med faglighed,
perspektiv og praksisnær inspiration
– målrettet den virkelighed, vi som
greenkeepere står midt i.**

Tema:
**Stigende krav
– stærkere
faglighed**

Årets overordnede tema tager afsæt i de stigende krav til greenkeeperbranchen. Kravene til dokumentation, bæredygtighed, spillekvalitet, økonomistyring og ledelse vokser – og vi skal være på forkant. Derfor sætter vi i år særligt fokus på:

- **Vandhåndtering og dræning**
– strategier, optimering, teknik og fremtidssikring
- **Ledelse og teambuilding i praksis** – hvordan vi udvikler stærke teams i en travl drift. Og hvordan vi effektivt leder generation Z
- **Banekvalitet på højeste niveau** – med indblik i samspillet mellem bane og professionelle spillere. Samt perspektiver på, hvordan vores "produkt" opleves og præsterer, når det bruges på absolut topniveau
- **Hvordan oplever klubbernes bestyrelsesformænd arbejdet i golfklubben** – et særligt og spændende indblik i vores banedrift set i helikopterperspektiv
- **Opbygning af ny bane, udvidelser og baneprojekter** – her dykker vi ind i hvordan en bane renovering, udvidelse eller ombygning tages fra A-Z

Vi ønsker at skabe et program, der både udfordrer, inspirerer og giver konkrete værktøjer med hjem til hverdagen.

Tre års målrettet kvalitetsløft

De seneste tre år har vi arbejdet strategisk med at hæve standarden for det faglige indhold. Ambitionen har været klar: DGA Ugen skal være branchens stærkeste platform for viden og udvikling. Samtidig har vi haft en mission om at finde en konferenceramme, der matcher det niveau, vi ønsker at sætte. Det er lykkedes i et stærkt samarbejde med Hotel Svendborg, som danner rammen om vores uddannelsesuge. Her har vi skabt de optimale betingelser for både fordybelse, dialog og netværk.

Et styrket samarbejde med Erhvervsklubben

Vi har desuden etableret et solidt og værdifuldt samarbejde med vores erhvervsklub, som vi hvert år inviterer med til samme lokation. Det styrker helhedsoplevelsen og kvaliteten af den årlige erhvervsmesse, som finder sted under uddannelsesugen. Samarbejdet mellem medlemmer og leverandører er afgørende for branchens udvikling – og vi prioriterer at skabe de bedst mulige rammer for netop dette møde.

Udsolgt – og stolte

De seneste to år har vi haft udsolgte pladser, og i 2025 blev arrangementet udsolgt på under tre timer. Det er vi både stolte af og taknemmelige for. Den store opbakning vidner om en branche, der vil udvikling, vidensdeling og fællesskab. En stor tak skal lyde til vores medlemmer for at bakke op og aktivt søge ny viden.

En dedikeret arbejdsgruppe

DGA Ugen planlægges af en engageret arbejdsgruppe, som i øjeblikket består af næstformand Jesper Brandt samt bestyrelsesmedlemmerne Jacob Mandal Bjerg og Jack Berlin Rasmussen. Vi arbejder målrettet på at sammensætte et program, der gør jer nysgerrige, udfordrer jeres faglighed – og giver jer lyst til at sikre jer en plads i god tid.

Vi glæder os til at præsentere det fulde program og til at samle branchen igen den 2.–5. november 2026.

Wetting Agents

SPAR PÅ VANDET MED VORES AFSPÆNDINGER

SAMT REDUCERE POA ANNUA OG REHYDRIERING AF TØRKE PLETTER OG HEKSERINGE.

Carsten Marker
CEO & Owner
M: +45 40597467

Bjarne Palsov
Technical Sales Advisor
M: +45 40177222

Jan Kjær Rasmussen
Technical Sales Advisor
& Export
M: +45 30552678

Jens Peder Lilholt
Technical Sales Advisor
M: +45 30806488

Daniel Neuenhagen
Agronomist & Soiltesting
E: daniel@emarker.de

Læs mere om os via QR-koden.
Se, hvordan TourTurf® fungerer
rundt om i verden og løser
udfordringer på en miljøvenlig,
naturlig og effektiv måde.
Følg os på sociale medier:

TourTurf® - Respond® - Thatch-Less® er registrerede varemærker tilhørende E. Marker A/S.

Stort projekt om biodiversitet rykker ind på golfbanerne

Golfbanerne går forrest i et af de mest ambitiøse biodiversitetsprojekter.

De næste tre år bliver der sat skub i biodiversiteten på de danske golfbaner. Det sker gennem projektet "Biodiversitet på golfbaner - naturdannelse, viden og praksis" i et samarbejde mellem Danmarks Idrætsforbund, Dansk Ornitologisk Forening og danske golfbaner under Dansk Golf Union. Nordea-fonden støtter projektet med et millionbeløb.

- Golfens erfaringer med biodiversitet og naturdannelse kan inspirere hele idrætsverdenen. Det gælder eksempelvis også på andre idrætsanlæg, hvor der er store muligheder for at skabe mere

natur, siger Hans Natorp, formand for Danmarks Idrætsforbund til Dansk Golf Union.

Projektet sætter golfsporten i spidsen for at fremme natur. De 185 golfklubber i Danmark administrerer et område på omkring 13.000 hektarer, som er hjemsted for masser af arter.

- Golfbaner rummer et enestående potentiale for naturen, og vi bærer et ansvar for de områder, vi forvalter. Vi ønsker at skabe endnu bedre levesteder for planter, fugle og insekter. Vi tror på, at det vil give golfspillere og gæster

på banerne endnu bedre naturoplevelser, siger Lars Broch Christensen, der er formand for Dansk Golf Union.

Projektet bygger på samarbejde med en lang række danske golfklubber, som kommer til at etablere blomsterenge, vådområder og hjemmehørende beplantninger på golfbanerne. Derudover bliver der fokus på at engagere klubbernes medlemmer og lokalbefolkningen i aktiviteter omkring naturpleje og naturforståelse.

HUSQVARNA AUTOMOWER® 580L EPOS®

Følger terrænet

Specielt designet til udfordringer på golfbanen

Husqvarna Automower® 580L EPOS® er med sin kraftige motor, sit robuste design og sit svævende, kraftige killepedisk-system specielt tilpasset roughs og fairways og er mere end klar til at klare stort set alle de hårde græsudfordringer, der findes - helt ned til 10 mm klippehøjde. Fordi resultater er vigtige.

Læs mere på husqvarna.com/dk/robotplaeneklippere/automower-580l-epos/

VENTRAC

Den optimale multitraktor til pleje af grønne arealer

- Stort og alsidigt tilbehørsprogram
- Enkel betjening
- Hurtigt skift af redskaber
- Optimalt udsyn og maskinydelse
- Stor styrke og holdbarhed
- Terrængående, også i våde områder

LINDHOLM MASKINER A/S
 Industrivej 9 · 5492 Vissenbjerg
 Tlf. +45 7244 1112
www.lindholmmaskiner.dk

Lindholm *VI STIKKER
DYBERE*
 Maskiner a/s

En ny virkelighed for pesticider - også på golfbanen

Af: Torben Kastrup Petersen, banechef Dansk Golf Union

Siden 2019 er der i EU ikke godkendt et eneste nyt konventionelt aktivstof, mens 12 nye biologiske aktivstoffer er kommet på markedet. Samtidig mister omkring halvdelen af de eksisterende stoffer deres godkendelse ved næste fornyelse.

Danmark har i dag kun 149 godkendte aktivstoffer, hvilket er markant færre end fx Frankrig, der har 297. Det betyder, at danske golfbaner sandsynligvis også vil mærke udfasningen tidligere og hårdere end mange andre lande.

Kræver forebyggende indsats

Denne udvikling betyder, at greenkeepere i stigende grad skal arbejde mere forebyggende med græspleje. IPM (Integrated Pest Management) er ikke bare et begreb, men en nødvendighed.

Det handler grundlæggende om at skabe et sundt og tæt græsdekke gennem god jordkvalitet, korrekt gødsning og vanding, så ukrudt og sygdomme får sværere ved at etablere sig. Biologiske midler skal anvendes tidligt og forebyggende – når symptomerne først er tydelige, er det ofte for sent.

Målrkning og samarbejde

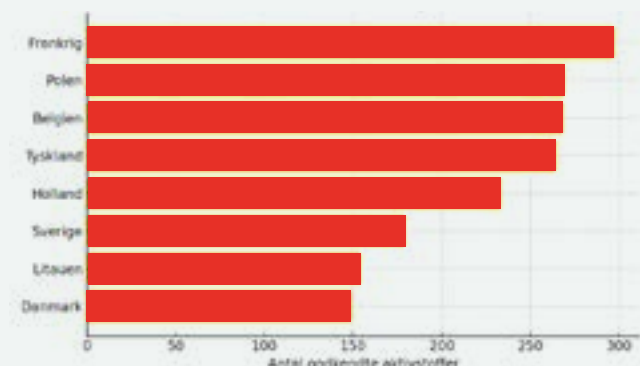
Derudover bliver dokumentation og planlægning vigtigere. Ved at føre log over sygdomstryk, vejrdata og behandlinger

kan greenkeeperen målrette indsatsen bedre. For golfklubberne betyder denne udvikling også et behov for dialog mellem greenkeepere, baneudvalg og bestyrelse.

Der kan blive behov for ændringer i budgetter, mere tid til mekanisk pleje og investering i nyt udstyr. Kort sagt: Fremtidens golfbane skal drives med mere biologi, mere data og mere forebyggelse – men stadig med fokus på spiloplevelse og høj kvalitet.

Sammenligning af aktivstoffer i EU-lande

Danmark har markant færre godkendte aktivstoffer end flere andre EU-lande. Det betyder, at danske golfbaner mærker udfasningen tidligere og hårdere.

Praktisk IPM-tjekliste til golfbanen

- ☒ Hold græsset sundt og tæt (jord, gødsning, vanding)
- ☒ Overvåg ukrudt, sygdomme og skadedyr løbende
- ☒ Brug biologiske midler tidligt og forebyggende
- ☒ Optimer sprøjteteknik (dysevalg, rengøring, timing)
- ☒ Dokumenter alle behandlinger og lær af data
- ☒ Skift mellem forskellige strategier for at undgå resistens
- ☒ Informér bestyrelsen om nye krav og behov

**Kvartssand
GreenMix
TeestedMix
FairwayMix
Bunkersand
Boldmix**

Golfbaner i topform

Solums cirkulære golfprodukter er skabt til greens, teesteder og fairways. Med fokus på klimatilpasning, struktur og stabilitet bygger vi et fundament, der giver banen styrke nedefra - også når slid og sæsonpres topper.

Produkterne er dokumenteret fri for ukrudt og vækstsygdomme og produceret med høj mikrobiel aktivitet. Det giver højere stressresistens og en mere forudsigelig drift.

Solum - grobund for grønne ambitioner.

Kontakt
Claus Svenstrup Nielsen
Tel. 21 61 30 45
Email: csn@solum.dk

Solum.dk

Trygve Aamlid takker af som græsforsker i efteråret 2026

Af: Karin Juul Hesselsøe

Foto: Ove Hetland

Uden overdrivelse må man konstatere, at Trygve Aamlid er personificeringen af plænegræs- eller 'turfgræs'-forskning i de nordiske lande. I hvert fald indenfor de seneste 25 år, og han er også den som har bragt international turfgrass-forskning til Norden. Trygve har meddelt, at han går på pension til efteråret og i den anledning, har jeg snakket med ham om, hvordan interessen for turfgræs startede og hvad han ser som sine vigtigste bidrag.

Trygve fortæller at han er uddannet agronom fra den norske landbrugshøjskole på Ås dvs. han har en akademisk uddannelse med udgangspunkt i landbrug og plantedyrkning. Han blev ansat ved Statens forskningsstasjon Landvik nær Kristiansand i Syd Norge i 1986, hvor fagområdet var planteforædling og frøproduktion – primært af græsfrø. De næste fire år tog han sin doktorgrad (PhD), og derefter arbejdede han et år i Oregon, USA med forskning i græsfrø.

Hvordan opstod ideen om at forske i turfgræs?

Efter oprettelsen af Planteforsk i 1995 arbejdede frøavlsforskerne på Landvik i tæt samarbejde med de norske planteforædlere, men omkring år 2000

blev det bestemt, at planteforædlingen skulle skilles fra i et privat selskab Graminor, som havde hovedsæde langt fra Landvik. Derfor forsvandt en stor del af aktiviteten på Landvik, og sammen med sine kolleger gik Trygve i gang med at opsøge nye forskningsaktiviteter. Firmaet Dansk Jordforbedring havde en afdeling (Norsk Jordforbedring), der var nabo til Landvik, og sammen med folk herfra opstod ideen om at opbygge et forskningsmiljø her omkring 'gras til grøntanlegg' på dansk: plænegræs eller turfgræs.

Omtrent samtidig var der i Sverige oprettet en fond, der skulle støtte forskning indenfor græs til golfbaner, så i 2002-03 ansøgte Trygve om penge til at etablere en forsøgsgræs opbygget

Siden da har 'Turfgrass Research Group' på Landvik omfattet mellem 5 og 10 ansatte, der arbejder mere eller mindre fuld tid med forskningsprojekter relateret til turfgræs.

Portræt

Trygve Sveen Aamlid

- **Alder:** 65 år
- **Position:** Seniorforsker ved NIBIO (Norsk Institut for Bioøkonomi), afdeling Landvik, Norge.
- **Privat:** Gift med Elisabeth siden 1985, far til tre og bedstefar til syv.

efter USGA-standard for at teste de bedst egnede sorter af græs til greens i Norden. Kort tid derefter søgte man om penge til at bygge et lysimeteranlæg, som kunne måle nedslivning af næringsstoffer og pesticidrester fra golfgreens. Den omtalte svenske fond blev senere (i 2006) til den fællesnordiske forskningsfond STERF, som siden da har støttet størstedelen af forskningsaktiviteten indenfor turfgræs på Landvik. I august 2004 blev 'Forskningscenter for græs til grøntanlæg' på Landvik officielt åbnet.

For at blive bedre klædt på til at ivaretage det nye fagområde fik Trygve i 2005-06 bevilliget penge til et års ophold på Penn State University, så derfor tog han med kone og tre børn et år derved som gæsteforsker. Hjemvendt fra USA var aktiviteten på Landvik efterhånden blevet så stor, at der blev ansat tre nye medarbejdere – både indenfor praktisk greenkeeping af forsøgsanlægget og forskere til at arbejde med de efterhånden mange projekter. Siden da har 'Turfgrass Research Group' på Landvik omfattet mellem 5 og 10 ansatte, der arbejder mere eller mindre fuld tid med forskningsprojekter relateret til turfgræs.

Og hvilke projekter er det så blevet til i de snart 25 år?

Trygve synes det er svært at pege på de vigtigste bidrag. Sammen med forskningsgruppen har han arbejdet med sortsafprøvning, vanding, gødning, afprøvning af pesticider for firmaer og forsøg med at måle pesticidrester fra jorden. Han nævner bl.a. samarbejdet

Jeg ser helt klart et stort behov for mere forskning især med baggrund i, at forbruget af pesticider helt sikkert begrænses yderligere end i dag.

med Tom Ericsson og Agnar Kvalbein omkring udviklingen af principperne for behovstilpasset gødskning af golfgræs. En vigtig milepæl var også projekterne omkring vanding, hvor man fandt ud af, at rigelig tilførsel af vand får græsset til at optage 'mere end det behøver', hvilket førte til udvikling af vandingstrategien om underskudsvanding. Forskning i vinterskader på græs har også været et væsentligt fagområde, hvor der har været frugtbart samarbejde med amerikanske og canadiske forskningsmiljøer. I det lange perspektiv ser Trygve også sortsforsøgene – både Scangreen og Scanturf – som meget vigtige for at skaffe de bedste og sundeste sorter af græs til golfbaner i Norden.

Hvordan har dit samarbejde været med danske golfbaner og greenkeepere?

Trygve svarer at han har været meget inspireret af de danske greenkeepere, som ofte har gået forrest i miljøvenlig pleje af golfbaner med lavt forbrug af vand, gødning og pesticider. I 2011-15 kørte projektet FescueGreen, hvor man undersøgte gødskning, vanding og topdress på rødsvingel-greens.

Hvilke tendenser ser du fremover for greenkeeping og forskning her i Norden?

Jeg ser helt klart et stort behov for mere forskning især med baggrund i, at forbruget af pesticider helt sikkert

begrænses yderligere end i dag. Principper om 'sund greenkeeping' og det udvidede IPM-begreb er vigtige, og så er der jo nye teknologier om præcisions greenkeeping og ikke mindst robotterne. På den internationale forskerkonference, som blev afholdt sidste sommer i Japan, blev robotterne omtalt som – 'the biggest innovation in turfgrass management in 20 years'. Og også her har forskningen på Landvik været med fra starten.

Det var fremtiden for forskning i golfgræs og greenkeeping. Hvad med din fremtid?

Trygve griner lidt, og hentyder til, at hans kolleger måske tror, at han 'lever for at arbejde', men han kan faktisk også godt lide at holde fri. Han elsker sin have – ikke kun græsplænen, som klippes af to robotter – men mere køkkenhaven og to drivhuse, hvor han dyrker mange grøntsager. Og så har Elisabeth og han syv børnebørn, hvoraf nogle af dem bor i Kenya. Så planen er at holde jul og en velfortjent lang ferie i Afrika til næste vinter.

Infobox om Nordisk turfgræsforskning

STERF

(Scandinavian Turfgrass Environmental Research Foundation):

Fællesnordisk forskningsfond oprettet i 2006, hvor de nordiske golfforbund betaler et årligt bidrag afhængigt af antal medlemmer, som går til forskning i miljøvenlig pleje af golfbaner.

NIBIO

(Norsk Institut for Bioøkonomi):

En forskningsinstitution indenfor land- og skovbrug, miljø og bæredygtig udvikling. Den omfatter omkring 750 medarbejdere fordelt på 15 forskningsstationer forskellige steder i Norge. Forskningsstationen Landvik er placeret længst syd i Norge nær Kristiansand.

TURFGRASS RESEARCH GROUP, LANDVIK

En gruppe af 5-10 forskere og tekniske medarbejdere, som siden oprettelsen i 2004 har gennemført forskningsprojekter indenfor pleje af turfgræs såsom gødning, vanding, sortsafprøvnings, pesticider, mm. En stor del af projekterne er og har været finansieret af STERF samt af forskellige firmaer, der producerer gødning, græsfrø, maskiner, vækstjord og andet til golf og greenkeeping.

Leasing Fyn
- når gode relationer er vigtige

Hold din golfbane skarp og attraktiv med leasing

VIL DU HAVE de bedste prikkemaskiner, bunkerriver, klippere, såmaskiner m.v., når du plejer din golfbane? Samtidig slipper du for at binde kapital – og i stedet udskifte store engangsbeløb med små overskuelige rater?

Alt dét kan du, når du leaser hos Leasing Fyn.

Tag en snak med Lars Thøstesen – vores Kundechef med ekspertise i golfbranchen.

Lars Thøstesen

Kundechef
Tlf. 23 21 35 63
lth@leasingfyn.dk

leasingfyn@leasingfyn.dk · www.leasingfyn.dk

SEMLER

Agro

Triplex klipperen 2775 E-CUT™ Electric (herover)
og den helt nye Gator GS Electric (th)

Bliv 100% elektrisk med John Deere!

Kontakt vores golfspecialister:

Jylland

Ole Mathiesen 26 42 57 71

Sjælland/Fyn

Peter Irgens 24 22 44 97

www.semleragro.dk og www.deere.dk

NYHED - elektrisk Gator med 680 kg trækcapacitet.
Scan QR koden og læs mere.

Roskilde golfklub tester anlægsmetoder

Blomsterblandinger på golfbanen

Foto 1: Engblanding til lerjord efter to år ved såning i sort jord.

Et flerårigt forsøg i Roskilde Golfklub viser, hvordan såmetode og jordbehandling påvirker etablering af blomsterblandinger, samt deres udvikling over tid. Her får du praktiske anbefalinger og inspiration til det videre arbejde med at skabe biodiversitet på golfbaner.

Af: Anne Mette Dahl Jensen, DLF og Jan Eriksen, formand for Roskilde Golfklubs Natur og Miljøudvalg.

Foto: Anne Mette Dahl Jensen

Golfbanen som naturens fristed

Golfbaner behøver ikke kun være til sport – de kan også være vigtige levesteder for vilde planter og dyr. Med store arealer i roughen har danske golfklubber en unik mulighed for at bidrage til biodiversiteten i det åbne landskab. Dele af de store græsarealer kan omdannes til blomstrende levesteder for insekter, fugle og smådyr, uden at gå på kompromis med spilleoplevelsen. Og biodiversitet er ikke kun godt for naturen – det kan også styrke golfklubbens image og giver en smukkere bane til glæde for golfspilleren og andre gæster.

Blomsterstriber i roughen er en oplagt mulighed, men etableringen lykkes ikke altid. Så hvordan sikrer man, at blomsterblandinger etablerer sig og giver den ønskede effekt?

Roskilde Golfklub har sammen med DLF gennemført et flerårigt forsøg med forskellige blomsterblandinger og udlægningsmetoder for at finde den bedste måde at skabe størst mulig biodiversitet.

Forsøget har givet værdifuld viden om, hvad der virker, og hvad der ikke gør, når målet er at skabe levesteder for

bestøvere og andre arter. Resultaterne munder her ud i praktiske anbefalinger, som måske kan hjælpe andre golfklubber med at lykkes med lignende tiltag.

Formålet med forsøget

Formålet med forsøget var ikke kun at skabe resultater i Roskilde Golfklub, men at udvikle viden og metoder, som kan bruges af golfklubber generelt. Vi ønskede at demonstrere den mest effektive jordbehandling, så blomsterblandinger kan etablere sig og udvikle høj artsrigdom over tid. Blomsterstriber i roughen er en dokumenteret måde at skabe levesteder for insekter, fugle og smådyr, men kræver den rette tilgang.

Forsøget skulle samtidig fremhæve praktiske løsninger og konkrete anbefalinger til, hvordan man lykkes med blomsterblandinger og derigennem inspirere andre klubber til at styrke natur og biodiversitet.

Hvad er der gjort?

Følgende flerårige blomsterblandinger blev sået ud:

- Dansk Vildeng (28 arter)
- Margurit Mix (18 arter)
- Engblanding til lerjord (23 arter)
- Sommerfugleblanding (21 arter)

Følgende tre såmetoder/ jordbehandling blev udført i 2022:

A) Såning i sort jord efter falsk såbed

- Pløjning: 15. juli
- Let rivning af ukrudt: 1. august
- Let rivning af ukrudt: 13. august
- Såning: 15. august

B) Direkte såning i græs efter slåning

- Slåning lige inden 15. august
- Såning: 15. august

C) Såning i sort jord uden falsk såbed (pløjet jord)

- Pløjning: 15. august
- Såning: 15. august

Jordtype: Tung lerjord.

Udlæg: Hver blanding er sået i 6 m brede og ca. 50 m lange striber.

Blomsterstriber i roughen er en dokumenteret måde at skabe levesteder for insekter, fugle og smådyr, men kræver den rette tilgang.

Hvad er et falsk såbed?

Et falsk såbed etableres ved at pløje og efterfølgende rive let ad flere omgange for at stimulere ukrudt til at spire – og fjerne det, før de ønskede arter sås. Formålet er at reducere konkurrence fra ukrudt i etableringsfasen.

Foto 2: Falsk såbed og slået græs.

Registrering og pleje

Natur- og Miljøudvalget (frivillige) registrerede planter i 1 m² plots tre steder i hver udlæg/behandling efter Ravnkær-metoden en gang hvert år i ialt 36 felter.

Ukrudt blev registreret på følgende tidspunkter:

- 2023: Juni, august, september (september kun i striber hvor der var sået i græs)
- 2024: Juni
- 2025: August

Pleje: Vegetationen blev slået ned med le i efteråret af klubbens 'le-laug'.

Hvad lærte vi?

Etableringsåret var ekstremt tørt – og det satte sit præg.

August 2022 bød på varme op til 30 °C og en tør sommer, med første normale nedbør i september.

Ved etablering af blomsterblandinger er jordfugt kritisk. Den tørre periode betød, at en del frø enten ikke spirede eller spiringen blev for ujævn – hvilket gav et tyndt plantedække ved første registrering i juni 2023. Dette understreger, at timing af såning i forhold til jordfugtighed er afgørende for succes.

Direkte såning i græs – konkurrencen var for hård

Direkte såning i græs efter slåning gav svag etablering af arter fra blandingerne. Græssets tætte rodnet og den allerede etablerede græsmåtte gjorde det svært for frøene at få lys, vand og plads. Denne metode kan ikke anbefales til flerårige blomsterblandinger, når målet er høj artsrigdom, da frø af mange flerårige arter kræver bar jord, god frø-jord-kontakt og lav konkurrence de første uger. Græsset vinder ressourcekampen, særligt på næringsrig lerjord.

Sort jord i forhold til falsk såbed – næsten samme etablering, men mere ukrudt i falsk såbed

Data viste ingen markant forskel i antallet af etablerede arter fra blandingerne mellem sort jord uden falsk såbed og sort jord efter falsk såbed. Overraskende var der mere ukrudt i falsk såbed, selv om metoden netop skal reducere ukrudt. Det kan skyldes den varme og tørre sensommer i 2022, hvor "ukrudtsarter" spirede hurtigt i de luftede overflader. Desuden kan lerjordens struktur have mindsket effekten af overfladisk rivning (ukrudt med kraftige rødder forblev konkurrencedygtige). Dette resultat betyder, at falsk såbed ikke automatisk er bedre end en ren pløjning og såning - effekten er vejrafhængig.

Lerjord favoriserer robuste arter – vælg blanding efter jordtype

På den tunge lerjord klarede Margurit mix og Engblanding til lerjord sig bedst målt på andelen af oprindelige arter, der etablerede sig og holdt sig over tid. Arter, der klarer sig bedre i en mere mager jord (f.eks. flere af dem i Dansk Vildeng så som gul snerre, blåhat og hulkravet kodriver), fik sværere ved at få fodfæste. For at få størst mulig artsrigdom, skal blandingen matches med lokal jordtype og næringsstatus.

Foto 3: Natur og Miljøudvalget i Roskilde golfklub stod for registrering af planter hjulpet af en erfaren botaniker.

Hvis ønsket er kontinuerlig blomstring, kan man indlægge små årlige såfelter (rotation) eller forstyrrelse for at give de enårige arter en niche.

Artsprocenter og ukrudt – hvad så vi i de enkelte blandinger?

Tabel 1: Procentdel af arter i udsået blanding der var til stede på de pågældende tidspunkter ved de tre behandlinger

- (A) Sået i sort jord med falsk såbed,
(B) Sået direkte i slået græs,
(C) Sået i sort jord uden falsk såbed.

	Juni 2023			August 2023			Juni 2024			August 2025		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Dansk vildeng - 28 arter	18	0	18	25	0	21	21	4	18	25	7	18
Margurit mix - 18 arter	44	0	39	50	0	33	33	17	22	33	17	28
Engblanding til eljord - 23 arter	35	0	26	44	0	48	30	13	30	30	13	35
Sommerfugleblanding - 21 arter	24	0	19	19	0	19	14	5	14	10	5	19

Overvej forudgående udmagring (fjern græsafklip, reducer gødning, evt. top-dressing med sand på udvalgte striber), hvis målet er nøjsomme arter. Men det tager tid at udpine jorden.

Også lokalt har indsatsen fået opmærksomhed, hvor den lokale tv-station har produceret flere udsendelser om fuglekasserne, naturplejen og bioblitz'en – alle tilgængelige på YouTube.

Succession – artsbilledet skifter over sæson og år

Første år (2023) var der klare fænologi-ske (årstidsbestemte) forskelle på de to registreringstidspunkter. I Engblanding til lerjord blev der registreret valmue i juni, men i august var den væk og i stedet var der forekomst af bl.a. hør, fjernellike og brudeslør, der ikke var til stede i juni.

Andet og tredje år (2024–2025) viser klassisk succession, hvor få flerårige arter dominerede. I Sommerfugleblandingen dominerede røllike og humle-sneglebælg. I Dansk Vildeng dominerede rundbælg, hvid okseøje og røllike og i Engblanding til lerjord dominerede hvid okseøje og røllike efter første år.

Enårige pryddarter som f.eks. kornblomst, hjulkroner, atlask, hør og brudeslør giver farver første år, men forsvinder typisk det andet år, hvis der ikke sker frøsætning og forstyrrelse.

Hvis ønsket er kontinuerlig blomstring, kan man indlægge små årlige såfelter (rotation) eller forstyrrelse for at give de enårige arter en niche.

Roskilde Golfklub – biodiversitet i praksis.

Roskilde Golf Klub (RGK) arbejder målrettet med naturvenlig drift og har udvalgt 12 af FN's 17 Verdensmål som pejlemærker. Særligt fokus ligger på mål 14 og 15 – Livet i vand og Livet på land – samt mål 17 om Partnerskaber.

RGK har et velfungerende Natur- og Miljøudvalg, der består af chefgreenkeeperen, sekretariatslederen, et bestyrelsesmedlem samt tre frivillige, heraf en formand. Udvalget har eksisteret i over 15 år og har gennem tiden opbygget en stor og engageret gruppe frivillige. Disse arbejder i fire faste arbejdsgrupper: fuglekassegruppen, vandgruppen, 'lælaug' og 'billebo'-gruppen.

I 2025 gennemførte udvalget – i samarbejde med en række partnere – en 24-timers bioblitz, som resulterede i hele 817 registrerede arter. Blandt samarbejdspartnere er Nationalpark Skjoldungernes Land, Roskilde Kommune, Dansk Golf Union og DLF m.fl.

Udvalget står desuden bag en række anlægstiltag, blandt andet et fugletårn ved hul 4 og 10, to store insekthoteller, 18 billeboer af udhulede træstammer, 340 fuglekasser samt forskellige oplysningsskilte.

Klubbens arbejde har også vakt international interesse. Journalisten Petra Himmel (Golf Sustainable) har besøgt

RGK og udgivet en artikel og video, der fremhæver naturindsatsen og det stærke frivillige engagement (artikel: "Danish Golf Union cooperates with Danish Ornithologists' Association" – Golf Sustainable). Derudover har R&A lavet et større interview om klubbens biodiversitetsarbejde. Også lokalt har indsatsen fået opmærksomhed, hvor den lokale tv-station har produceret flere udsendelser om fuglekasserne, naturplejen og bioblitz'en – alle tilgængelige på YouTube.

Konklusion

Roskilde Golfklubs forsøg viser, at størst mulig biodiversitet i roughen opnås ved at:

- forberede bar jord
- matche arter og blanding til den lokale jordtype
- time såning til fugtige perioder

Direkte såning i græs virker ikke på næringsrig, tung jord, mens forskellen mellem falsk såbed og sort jord kan være mindre end forventet og stærkt vejrafhængig.

Med det rigtige såbed og de rigtige forhold kan golfbaner blive stærke levesteder for vilde planter og bestøvere – til glæde for både natur, golfspillere og andre.

Foto 4: Tynd plantebestand i juni 2023.
Foto: Anne Mette Dahl Jensen

Nyt internationalt forskningsprojekt om dollar spot

Af: Karin Juul Hesselsøe

Foto: Karin Juul Hesselsøe

ITRI (International Turfgrass Research Initiative) er et initiativ, der skal samle forskere og praktikere på tværs af landegrænser, som har fokus på miljøvenlig pleje af golfbaner. Det er STERF, som er gået sammen med The R&A og USGA (United States Golf Association) og her i efteråret 2025 har bevilliget 750.000 Euro til tre nye forskningsprojekter.

Et af projekterne sætter fokus på alternativ bekæmpelse af dollar spot. Dollar spot er den mest alvorlige plantesygdom på golfbaner i den tempererede del af verden, og derfor kræver bekæmpelsen internationalt samarbejde. Projektet ledes af Paul Koch fra University of Wisconsin, som er en af verdens førende forskere indenfor turfgræs og plantesygdomme. Samarbejdspartnerne i dollar spot-projektet er NIBIO i Norge, STRI i England og Universitetet i Osnabrück i Tyskland.

Projektet vil undersøge forskellige alternative metoder til forebyggelse og bekæmpelse af dollar spot f.eks. om robotter kan anvendes til at afdugge græsset og dermed hæmme angreb, da forskning viser, at udvikling af dollar spot hænger nøje sammen med, hvor lang tid duggen ligger i græsset.

Et andet delprojekt skal undersøge UVC strålings effekt mod dollar spot, og man vil også afprøve forskellige alternative sprøjtemidler mod dollar spot. Desuden skal Smith-Kerns varslingsmodel for dollar spot (omtalt i Greenkeeperen nr. 1 2023 og nr 1 2024) testes på forskellige golfbaner i Europa og i Skandinavien.

Her i Danmark bliver Hjortespring Golfklub nord for København vært ved at deltage i et forsøg, hvor der anvendes små robotter monteret med koste, som kan afdugge græsset på en forsøgsgreen i de perioder, hvor der er risiko for angreb af dollar spot.

Hjortespring vil også, sammen med Furesø golfklub, deltage ved at afprøve Smith-Kerns varslingsmodel for dollar spot. Det er Torben Kastrup fra DGU og Karin Normann, som følger op på forsøgene i Danmark, som starter op i maj-juni 2026.

Læs mere om...

Smith-Kerns varslingsmodel for dollar spot

i tidligere numre af Greenkeeperen:

Nr 1 2023: 'Kan Smith-Kerns varslingsmodel for svampesygdommen dollar spot bruges i Danmark?'

Nr 1 2024: 'Træf kloge valg med Smith-Kerns varslingsmodel for dollar spot'

Læs mere om...

ITRI

(International Turfgrass Research Initiative) på STERFs hjemmeside sterf.org

Brøndby golfklub i november 2024

En green er ikke bare en green.

Og sand er ikke bare sand.

Du kender sikkert Dansand for vores rene topdressand til greens. Men vi har også en række andre produkter til golfbanen som vækstlag, stigrus, drængrus og bunkersand - eller topdressinger med humus. Med Nordeuropas mest avancerede blandedanlæg leverer vi kundespecifiserede blandinger tilpasset

den enkelte bane, hvad enten du har fortynding af filt, tilførsel af næringsstoffer eller renovering af vækstlaget i fokus. *Ring direkte til Anders Heide Houe på 40 56 58 22 og bliv klogere på de mange muligheder til din golfbane.*

➤ **Se mere om Dansands mange produkter til din golfbane på Dansand.dk/golf**

Dansand A/S
Lervejdal 8b
DK-8740 Brædstrup

Nye projekter finansieret af STERF

Af: Karin J. Hesselsøe

Foto: Unsplash.com

I februar blev der bevilliget penge fra STERF til fire nye projekter om forskning i golfgræs.

Mere info om...

de nye projekter

kan fremover findes på STERFs hjemmeside

www.sterf.org

AURORA GREEN 2026-2029

AURORA GREEN er et projekt som over fire år vil undersøge effekterne af lysstress på græsplanter. Lysstress eller fotoinhibering forekommer mest i nordlige områder, hvor høj lysindstråling i kombination med lave temperaturer medfører dårlig vækst. Man har hidtil ment, at den begrænsede vækst i græsset i nordlige områder skyldtes for lidt eller for dårligt lys i kombination med lave temperaturer, men nyere resultater tyder på, at græsset snarere hæmmes af for meget og for stærkt sollys især tidligt om foråret. Projektet ledes af Sigríður Dalmannsdóttir fra NIBIO Tromsø i Norge i samarbejde med forskere fra Massachusetts og Minnesota i USA. Man vil også undersøge, hvordan forskellige typer af fiberdugge eller pigmenter, der sprøjtes på græsset, kan beskytte det mod det stærke sollys.

H2Mow: Tørkestærke fairways med robotklipping

H2Mow er også et fireårigt projekt som vil undersøge, hvordan klippertype (robot eller traditionel), klippekvalitet og klippehøjde påvirker tørkeresistens hos forskellige græsarter på fairways. Man vil også undersøge forekomsten af dollar spot på fairways, der klippes med enten robot eller med traditionel klipper. Projektet ledes af Anne Friederike Borchert fra NIBIO Landvik i Norge i samarbejde med forskere fra Universitetet i Osnabrück i Tyskland. Der vil også være feltforsøg på golfbaner i Sverige og i Tyskland.

Alternativer til kvartsbaseret sand ved pleje af golfbaner

Projektet tager fat i den problemstilling, at golfbanernes forbrug af sand til bunkers og topdressing, ikke er bæredygtig.

Normalt er det sand som anvendes til bunkers og til topdressing baseret på kvartssand, men denne ressource bliver hårdt udnyttet i industrien til veje og bygninger. Dette betyder at priserne er steget pga. begrænsede ressourcer, så på globalt plan er man begyndt at undersøge alternativer til kvartssand. En mulighed her kan være sand baseret på basalt, som findes i store mængder som restprodukt efter f.eks. vejbyggeri. Denne type sand er mørkere i farven end kvartssand, og når den forvitrer, kan der bindes CO₂. Projektet vil undersøge hvordan topdressingens mørkere farve evt påvirker græssets vækst, og om der er andre afledte effekter af at anvende det i forhold til den traditionelle topdressing. Projektet ledes af en forsker fra North Carolina i USA i samarbejde med NIBIO Landvik i Norge med feltforsøg begge steder.

SCANGREEN 2027-2030

I SCANGREEN testes græs til greens i Skandinavien, hvor formålet er at finde de bedst egnede arter og sorter, der er sygdomsresistente og tilpasset det skandinaviske klima. Et af STERFs forskningsprogrammer fokuserer på vinterstress og IPM, og her er sortsafprøvning et af de vigtigste områder til at reducere behovet for pesticider. SCANGREEN er et af de længst-varende forsøg i regi af STERF, hvor det har kørt siden 2003. For hver ny runde testes der et antal nye sorter der sammenlignes med de bedste sorter fra sidste eller forrige runde. Forsøgsgreens i SCANGREEN findes på Island, to steder i Norge og i Smørum i Danmark. I den kommende runde, der starter i 2027, skal der findes en ny forsøgsgreen i sydlig zone, som sandsynligvis bliver beliggende i det sydlige Skåne eller på Sjælland.

DE PERFEKTE FRØ TIL DIN GOLFBANE

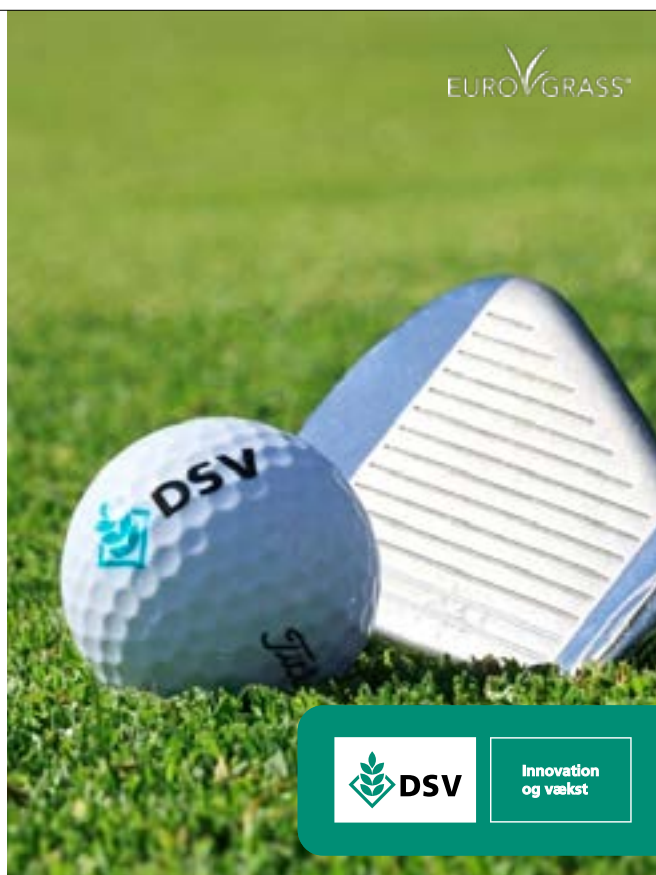
Stærke plæner starter med stærke sorter

Hos DSV Frø bygger vi på mere end 100 års erfaring med forædling af græs. Gennem innovation, forskning og grundig afprøvning udvikler vi sorter, der lever op til både nutidens og fremtidens krav.

Vi har styr på hele processen fra de første opformeringsstadier til den færdige emballering. Samtidig sørger vi for, at intensiv kvalitetskontrol sikrer høj teknisk frøkvalitet i hver pose. Med vores internationale brand EUROGRASS får du plænegræsblandinger, der er skabt til stærke, sunde og holdbare plæner i mange år.

**Kontakt os for mere information eller henvisning til
forhandler: 97 42 05 33 / info@dsv-froe.dk**

dsv-froe.dk / DSV Frø Danmark

Innovation
og vækst

Har du en god historie?

De gode fortællinger findes på banen og i greenkeepergården.

Derfor er vi afhængige af input fra DGA's medlemmer, når vi skal bringe inspirerende historier i Greenkeeperen. Uanset om det handler om baneplejje, arbejdsmiljø, nye trends, fællesskab, baneprojekter eller noget helt sjette, hører vi meget gerne fra dig.

Kontakt redaktionen...

Har du en historie, der måske kunne være noget for vores fælles magasin? Så kontakt redaktionen.

Journalist - Kristine Buske

kristine@buske.dk

Kress stormer frem på de Nordiske golfbaner

Hvordan sikrer visionære golfbaner perfekte fairways, lavere driftsomkostninger og en mere bæredygtig pleje? Svaret er Kress.

Kress' robotplæneklippere arbejder dag og nat og leverer præcis og ensartet klipning – helt uden kabler eller referencestationer. Med RTKⁿ-teknologi navigerer de med centimeters præcision og frigør greenkeepere til andre vigtige opgaver.

Oplev fremtidens baneplejje med Kress.

Læs mere om os og vores produkter på kress.com/da-dk/

Kress

Hulbor: iPro / HIO

To effektive hammer-hulbor, der er lette at arbejde med og belaster arme og skuldre minimalt. Skærer præcise huller. Vælg mellem den nyeste model iPro eller den klassiske HIO.

TDR 350 & POGO +®

Førsteklasses værktøjer til måling af vigtige jordbundsforhold som fugtighed, spænding og temperatur. Begge enheder er udstyret med indbygget GPS og Bluetooth.

[Bestil en demo](#)

BAGSKABE

Kundetilpassede bagskabe i mange varianter og designs. Vælg mellem modeller med trådnæt eller pladeskabe. Muligvis en kombination af tråd og plade.

[Kontakt os for rådgivning](#)

Alt til drivingrangen

Boldgrav • Elevator • Boldgrav
Boldvasker • Betalingssystem
Boldautomat • Blæsesystem • Robotter

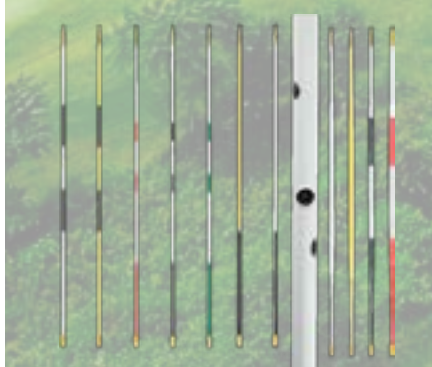
RangeMaster
Professionelt Udstyr til Drivingrangen

Udslagsmåtter

Pro Teaching.
Extreme Tee.
Extreme Fiber.
Extreme Soft.
Gummirammer.
Boldbakker.
Tee line

Flagstænger

Skilte

Aluminium • Genbrugsplast • Træ
Teestedskilte • Next Tee skilte
Velkomstskilte • Vejviserskilte
Høj kvalitet • Individuelt design
UV folier • Bronze • Formstøbt

Kort sagt: Vi har alle **dine** skilte

Klimaændringer og deres konsekvenser for danske golfbaner

Af: Af Agnar Kvalbein, Pensioneret «Turf Grass Agronomist», oversat til dansk af Karin Juul Hesselsøe.
Foto: Agnar Kvalbein, Morten Fuglehaug og Tove Mette Kvalbein

Vi har bedt Agnar Kvalbein, som fra 2006-2017 var forsker ved NIBIO Turfgrass Group i Landvik, Norge om at give sit bud på, hvordan klimaændringer vil kunne påvirke de danske golfbaner. Agnar er i dag pensionist, men han har taget udfordringen op, og her kommer hans artikel:

Agnar Kvalbein

Data fra klimaforskere, og vores erfaring viser, at ekstremt vejr forekommer hyppigere end tidligere, og denne udvikling vil fortsætte. Redaktionen på Greenkeeperen har bedt mig dele nogle tanker om, hvordan dette vil påvirke standarderne for god golfbanepleje i Danmark. Jeg takker for udfordringen, og kaster mig ind i nye problemstillinger, som kan give grundlag for gode diskussioner i DGAs faglige fora.

Hvilke udfordringer giver klimaændringerne?

Temperatur

Når temperaturen stiger, er det let at tænke, at høj lufttemperatur er «problemet». I Danmark blev der efter den tørre sommer 2019 observeret rødsvingel, som ikke kom tilbage, da regnen endelig kom i august-september. Manglende varmetolerance blev brugt som forklaring (Wang et al. 2017), og dette

har været et argument mod at anvende rødsvingel mange steder i USA og i andre varmere lande. Men sandsynligvis bliver hurtige temperaturændringer et endnu større problem end varmetress.

Evnen til at tåle vinterstress udvikles gennem hærkning ved temperaturer omkring nul grader. Hvis en periode med temperaturer omkring nul grader udebliver, vil en pludselig vinter med snefald få store konsekvenser. Mere om dette siden.

Ved højere sommertemperatur vil fordampningen fra græsset øges. Vi har i mange år regnet med 3-4 mm som ET-værdi (evapotranspiration) fra en græsflade. I sommer blev der målt 6 mm fordampning på Landvik i Norge på de varme dage med fuld sol. Denslags værdier vil øge behovet for vandingsvand og kampen om vandressourcerne vil spidse til og prisen vil stige.

Hvis en periode med temperaturer omkring nul grader udebliver, vil en pludselig vinter med snefald få store konsekvenser.

Foto 1. Med et enkelt dobbeltring-infiltrometer og et stopur kan du selv måle infiltrationen i en græsflade. Her var kapaciteten stærkt reduceret på grund af fillaget.

Nedbør

I et land med begrænsede vandressourcer vil lange tørkeperioder være en stor trussel for banekvaliteten. Årsnedbøren i Danmark er steget over en længere periode, men stigningen er størst udenfor vækstsæsonen. Om sommeren kommer der ikke mere nedbør, men mere styrtregn. Dette får konsekvenser for banearkitekturen.

Vind

Stærkere vind skader ikke det kortklippede græs direkte, men vindtransport af sand og salt kan give udfordringer. Man bør først og fremmest være opmærksom på træer, der kan give læ og teknisk infrastruktur – herunder placering og indstilling af sprinklerne i vandingsanlægget.

Tordenvejr

Med stigende temperaturer vil der oftere forekomme tordenvejr. Nogle golfbaner har erfaret, at dette kan give store skader på vandingsanlæg. Temaet er aktuelt, men det vil ikke blive omtalt yderligere her.

Konsekvenser for golfbanerne

Jord og vækstmedier

Infiltrationskapacitet bliver vigtigere

Når vi bygger greens efter USGA-anbefalingerne, stilles der krav til, at vækstmassen skal kunne afdræne hurtigt (150 mm/time). Dette er et krav til vækstmassen, og værdien – den mættede hydrauliske ledningsevne – på engelsk: 'saturated hydraulic conductivity' kan måles i et laboratorium.

En etableret green vil ikke tage imod og lade vandet løbe igennem lige så hurtigt som den rene vækstmasse, fordi filt tilstopper de store porer i vækstmassen. Vi kan her tale om den praktisk målbare infiltrationskapacitet. Den kan måles i felten med et enkelt instrument – et dobbeltring infiltrometer (Foto 1). Da infiltrationskapaciteten på greens er begrænset, og altid lavere end ydelsen i et moderne vandingsanlæg, vil det meste af vandingsvandet løbe af på overfladen og samles på lavpunkter (Foto 2).

Foto 2: Intensiteten i moderne vandingsanlæg er næsten altid større end greenens infiltrationskapacitet. Derfor er regelmæssig vanding ikke det samme som jævn fordeling af vandet. Foto fra Visby Golfklub på Gotland under test af vandingsanlægget.

Foto 3: Vi ved ikke præcis hvor skadelige oversvømmelser er for græsset, men i denne situation gik det fint, fordi vandet var rent. Slam kan give store problemer.

Heldigvis testes der stadig nye sorter under nordiske forhold, og de tabeller som laves på baggrund af forsøg og forskning, kan hjælpe os til at finde det genetiske materiale, som har evnen til at tåle tørke, svampeangreb, vinterstress og slitage.

Lokale tørkepletter er et stort problem på sandbaserede greens, og alle greenkeepere kender til anvendelsen af afspændingsmidler. Dette vil jeg ikke komme nærmere ind på her.

Med klimaforandringerne ventes en øget nedbørsintensitet - og mindre stille regnvejr i de kommende år. Det kan betyde, at problemerne med tørkepletter vil øge, fordi også den naturlige sommernedbør i større grad vil strømme af på overfladen. Den langsigtede løsning på tørkepletter er at tilføre lerpartikler til greens. Teknologien til at 'injicere' dvs. sprøjte lerpartikler ned i greens findes, og måske har nogle greenkeepere allerede gjort dette i praksis? Infiltrationskapaciteten kan naturligvis forbedres ved at sørge for effektiv filtkontrol. Dette tema vil jeg dog ikke komme nærmere ind på her.

Oversvømmelser

Græs tåler dage eller uger under vand, men jeg kender ikke til rapporter, som giver detaljeret viden om dette.

Min erfaring med dette emne er knyttet til, at en elv pludselig steg over sine bredder under snesmeltning i fjellet, og dermed satte Valdres Golfbane under vand. Greenkeeper Morten Fuglehaug tog nogle billeder (Foto 3) og jeg besøgte banen seks uger senere. Græs som havde stået i et par uger under en meter vand, var da tilbage i normal vækst. Det var vandingsanlægget, pumper og de elektriske installationer, som blev mest skadet i dette tilfælde.

Nogle baner ligger i områder, hvor de oversvømmes af saltvand fra havet. Min erfaring med dette er begrænset, men et teested som regelmæssigt stod under vand (ved højvande) på vestkysten af Norge, så ikke ud til at tage skade. Rødsvingel (sandsynligvis *Festuca rubra* ssp. *litoralis*) dominerede dette teested, og vær opmærksom på, at det regner meget i dette område, så saltkoncentrationen i jordvæsken blev aldrig væsentligt højere end havvandets (3,5 %).

Græsvækst

Valg af arter og sorter

Dette tema er især aktuelt når nye baner skal bygges. Det er få greenkeepere, som har haft held med at ændre græsart på en eksisterende golfbane, men i Danmark findes nogle gode eksempler, hvor enårig rapgræs (*Poa annua*) er reduceret til fordel for rødsvingel (*Festuca* sp.).

Alle græsarter har deres stærke og svage sider. Heldigvis testes der stadig nye sorter under nordiske forhold, og de tabeller som laves på baggrund af forsøg og forskning, kan hjælpe os til at finde det genetiske materiale, som har evnen til at tåle tørke, svampeangreb, vinterstress og slitage.

Oplysningerne findes på

scanturf.org eller på STERFs hjemmeside **sterf.org**.

Indledningsvis nævnte jeg, at rødsvingel ikke er blandt de mest varme-tolerante græsarter, men traditionelt regnes den som tørketolerant, fordi den har et dybt rodsystem (Foto 4). Der introduceres stadig græsarter, som er noget mere tørketolerante, blandt andet har tetraploid rajgræs gjort det godt i forsøg. Strandsvingel (*Festuca arundinacea*) er kendt som tørketolerant, men de grove blade har ikke gjort den populær på golfbaner endnu. Resultater fra STERF-projektet (Fairwater 2023-26) vil give os værdifuld ny viden om dette i en verden, hvor temperaturen stiger.

Vanding

Vanding er «the noble art of greenkeeping». De alldygtigste greenkeepere kan benytte dette værktøj til at løfte golfbanen de sidste skridt mod perfekt. Det handler om at udnytte en begrænset ressource optimalt, og om at have det fulde overblik over banens hydrologiske tilstand. På dette højeste niveau er det ikke kun målet at have optimal græsvækst overalt, men også at spillefladen har konsistent hårdhed, så bolden opfører sig forudsigeligt enten den rammer forgreen eller den del af greenen som normalt er blødest - som regel fordi den del benyttes mindst og derfor får mere filt.

Når mængden af vand skal fordeles forskelligt for at opnå konsistente spilleoverflader, kommer vi ikke udenom mange timer med håndvanding (Foto 5). Dagens vandingsteknologi, med roterende sprinklere, er ikke god nok til at møde fremtidens krav. Jeg har i mange år ventet på, at de store teknologifirmaer forstod dette, og dermed investerer i helt ny, robotbaseret teknologi, som både måler jordfugtighed og tilfører vandet der, hvor der er behov for det.

En sådan ny teknologi vil gøre det muligt at praktisere underskudsvanding, dvs. hvor jorden holdes fugtig, men ikke våd. Trygve Aamlid beviste i 2016, at underskudsvanding kan spare mellem 30 og 50 % vand uden, at dette går ud over græskvaliteten. Forskere viser nu stor interesse for de resultater som Trygve og hans medarbejdere fandt frem til, men først den dag, hvor helt ny teknologi er på plads, vil golfbranchen kunne høste denne gevinst uden at bruge mange mandskabstimer på TDR-målinger og håndvanding. I mellemtiden vil klimaændringer og lange tørkeperioder gøre håndvanding mere og mere nødvendig.

Læs mere om

vanding og underskudsvanding i STERFs håndbog om vanding.

Foto 4: Rødsvingel har et dybere og mørkere rodsystem end krybhvene.

Foto 5: Håndvanding er ikke så almindeligt på golfbaner, så jeg måtte finde et billede fra forsøgsanlægget på Landvik. Det vil dog i stigende grad blive mere rentabelt - også på golfbaner.

Trygve Aamlid beviste i 2016, at underskudsvanding kan spare mellem 30 og 50 % vand uden, at dette går ud over græskvaliteten.

Foto 6: Selv om vinteren bliver mindre besværlig, vil udfordringerne med svampe blive større. Greenen bagved er behandlet med fungicid.

Foto 7: Med et vådere og mere ekstremt vejr, bliver det ikke mere enkelt at være greenkeeper i Danmark. Fra ETS Field day 2015, hvor Thomas Pihl forsøgte at holde publikums opmærksomhed.

Siden det meste nedbør kommer om vinteren, bliver der behov for at samle vand i bassiner eller kunstige søer for at kunne have vandingsvand til rådighed om sommeren.

Vinterskader

I Danmark kan vi forvente længere perioder med frost, selv om klimaet alt i alt bliver varmere. De forskere som arbejder med planternes udfordringer i et anderledes klima, peger på, at dårlig vinterhærdning vil udgøre en større trussel end koldere vintre i sig selv. God vinterhærdning (frost acclimation) sker, når vi har tilstrækkeligt med lys og temperaturer omkring nul grader i en uge eller to. Da øker sukkerindholdet i planterne og cellerne bygges om til at tåle frost. Isdække og direkte frostska-der er ikke, og vil heller ikke, blive den store udfordring i Danmark, men vinterhærdning giver også græsset evne til at modstå svampeskader. Derfor er god hærdning vigtig.

Relativt korte perioder med snedække på dårligt hærdet græs, vil kunne give alvorlige skader af sneskimmel i et land, hvor der ikke er mange fungicider til rådighed. Desværre er resistens mod *Microdochium nivale* ikke højt prioriteret af internationale sortsudviklere, men denne egenskab er og bliver endnu mere vigtig, når græssorter skal vælges ved anlæg af nye baner og ved eftersåning efter skader.

Med mildere vintre vil spillesæsonen blive længere – og slitagen fra vinterspil vil øge. Dette vil give greenkeepere store udfordringer på mange områder.

Et forsøg på at holde græsset i vækst, for eksempel med øget kvælstofgødskning, vil medføre flere svampeskader, for der er en generel modsætning imellem græssets vækst og dets evne til at tåle vinterstress – rent fysiologisk.

Greenkeeperens status og autoritet i forhold til om banen skal lukkes for spil om vinteren, vil derfor kunne blive en vigtig succesfaktor for golfklubberne.

Jeg ser for mig, at livet som greenkeeper ikke bliver mere enkelt end før i et forandret klima. Held og lykke!

Arkitektur

Klimaændringerne vil stille nye krav til god banedesign, men det åbner også muligheder for, at golfbaner kan opfylde en vigtig samfundsopgave: Hydrologisk regulering. Det er min spådom, at kommunale myndigheder vil stille som krav til nye projekter, at store dele af banen kan bruges som reguleringsmas- gasin for overskudsvand fra nedbør.

Dette betyder i praksis, at rough lægges lavere og greens højere i terrænet end fairways, at køreveje til greens kan anvendes, også ved oversvømmelser, og at vandingspumper og elektrisk ud- styr placeres højt eller bygges i vand- tætte bassiner.

Siden det meste nedbør kommer om vinteren, bliver der behov for at samle vand i bassiner eller kunstige søer for at

kunne have vandingsvand til rådighed om sommeren.

Når sommer-regnen kommer mere intenst, vil banearkitekterne måtte konstruere baner med eget system for at tage imod overfladevand. Dette bliver mest vigtigt for turneringsbaner, som ikke kan acceptere, at banen lukkes ned indtil overfladevandet er væk.

De kraftige vindkast, som knækker grene og stammer eller vælter hele træer vil give golfbanearkitekterne be- hov for tæt samarbejde med arborister og gartnere, så banen kan benytte de bedst egnede træarter.

Kilder:

- Aamlid, T., Knox, J. W., Riley, H., Kvalbein, A., Pettersen, T. (2016) Crop Coefficients, Growth Rates and Quality of Cool-Season Turfgrasses, J of Agron & Crop Sc, Volume 202, Issue 1, Pages 69-80 <https://doi.org/10.1111/jac.12130>
- Wang, J., Burgess, P., Bonos, S. A., Meyer, W. A., & Huang, B. (2017). Differential Physiological Responses and Genetic Variations in Fine Fescue Species for Heat and Drought Stress. Journal of the American Society for Horticultural Science, 142(5), 367-375. <https://doi.org/10.21273/JASHS04121-17>

EFFEKTIV STYRING AF INDIVIDUELLE VANDINGSANLÆG

Til et bredt udvalg af grønne områder – golfbaner, fodboldbaner, parker og grønne arealer – hjælper den kraftfulde ACC2 Dekoder Controller dig med at styre vandet intelligent. Den tilbyder fjernstyring via Centralus™ Software, kompatibilitet med G85B og GT-885 pop up roterer og den leverer præcisionskontrol, hvor det betyder mest.

Oplev total kontrol over vanding med ACC2!

KUNSTVANDING AF UDENDØRS OMRÅDER | Built on Innovation®
Få mere at vide. Besøg hunterirrigation.com/em

DANREGN
vandingssanlæg a/s
danregn@danregn.dk

Hunter®

Opslagstavlen

Følg os på facebook

Vil du gerne holde dig opdateret om de seneste nyheder fra os? Så følg os på Facebook og vær med i fællesskabet.

Glæd dig til...

næste nummer af Greenkeeperen, som udkommer i **marts 2026**.

Aktiviteter I DGA 2026

Skan QR-koden og få et overblik over DGA's aktiviteter.

Du kan også klikke dig ind på:
<https://greenkeeper.dk/blog/>

En fleksibel partner – fra teested til green

Massey Ferguson er maskiner, der er udviklet og konstrueret efter de allerhøjeste kvalitetsstandarder, så de giver maksimal effektivitet, pålidelighed og komfort. Hos Massey Ferguson lægges desuden vægt på et højt serviceniveau – hvor kunden aldrig har langt til en forhandler eller til et serviceværksted.

MF 1700M – Et højt niveau af ydelse i en kompakt maskine

Et godt eksempel på en fleksibel partner er model 1700M, der let og præcist håndterer de redskaber der er på en golfbane. 1700M leveres med fra 20 til 67 hk, fire-hjulstræk som standard, et væld af PTO-muligheder og hydrostatisk eller mekanisk transmission. Alle modelversioner har desuden fartpilot og kan udstyres med et væld af andre redskaber.

MF 5S – Flere kræfter og plads til endnu flere redskaber

Har du brug for yderligere kræfter, er MF 5S det perfekte valg. 5S, med den smalle SteepNose motorhjelms og en ydelse op til 145 hk, er det helt rigtige valg, når man har brug for en adræt og hurtig maskine med klassens bedste udsyn og en fremragende manøvrerdygtighed.

Massey Ferguson har modeller fra 20 til 400 hk.

Så der er altid en model, der passer til netop dit arbejde.

Læs mere om Massey Ferguson på www.masseyferguson.dk

MASSEY FERGUSON

En fleksibel partner – fra teested til green

MASSEY FERGUSON

Trænger din golfbanen til særlig pleje?

- Så har Nellemann Machinery helt sikkert løsningen !

Kubota

nellemann machinery

Besøg vores hjemmeside her!

**Afprøv maskinerne
på egen bane!**

Kontakt Jens Michael eller Michael for
yderligere information og
nærmeste forhandler.

Sjælland:

Jens Michael Petersen

Tlf. +45 29 41 75 15

jepe@nellemannmachinery.com

Jylland: / Fyn:

Michael Nielsen

Tlf. +45 31 71 13 52

mini@nellemannmachinery.com

DAKOTA

trimax
sowing systems

Vredo

imants
Digging the future

Belrobotics

**BILLY
GOAT**

DGA blev grundlagt tilbage i 1963. Foreningens mål var og er at styrke faget ved at dele viden og erfaring mellem greenkeepere og ansatte på danske golfbaner samt andre interessegrupper i ind- og udland.

DGA er en upolitisk og tværfaglig forening, der med et bredt spektrum af professionelle og frivillige kræfter fokuserer sine evner, ambitioner og netværk på oplysning, udvikling og dygtiggørelse af ledere samt personale i det ædle hverv som greenkeeper i golfens verden.

Mange tusinde udøvere af golf-sporten er dagligt afhængige af, at greenkeeperstaben optimerer golfbanernes kvalitet – uanset årstid, geografi og naturens luner.

Danish Greenkeepers Association's mål er at fremme uddannelse og arbejdsforhold for greenkeepere og greenkeeperassistenter, hvis primære arbejdspladser er golfbaner i Danmark.

Fællesskabet gør det muligt at styrke og udveksle erfaringer samt ekspertise.

Foreningen fremmer og formidler viden om ny teknik samt optimerede arbejdsforhold for greenkeepere.

Det sker ved en målrettet dialog og åben kontakt til blandt andet Dansk Golf Union (DGU), lov- & miljøorganisationer, uddannelsesinstitutioner og markedets leverandører af teknik, udstyr og maskiner.

Et bredt udbud af sammenkomster og traditionsbundne begivenheder er med til at knytte venskabelige og professionelle bånd mellem medlemmer, bestyrelse og alle andre med golf og greenkeeping som interesseområde.

Danish Greenkeepers Association

Formand

Nicholas Juul Andersen
Dragør Golfklub

+45 20 68 42 42
Nicholasjuul@mail.dk

Ansvarsområder: LUU, DGU, Miljøstyrelsen, Kurser, Aktivitetskalender

Næstformand

Jesper Brandt
Aalborg Golfklub

+45 22 43 64 74
greenkeeper@aalborggolfklub.dk

Ansvarsområder: LUU, DGA ugen, DGA masters, Banevandring, Student of the year

Kasserer

Henning Hans Nissen

+45 22 34 99 40
henninghansnissen@live.dk

Ansvarsområder: Erhvervsklubben, Greenkeeperen, DGA masters, Roadshow, Banevandring

Redaktion

Design- og brandingbureau
YdePlus

+45 52 19 30 40
hej@ydeplus.dk

Sekretariat

Danish Greenkeepers Association

Per Mølgaard Lemming

+45 42 75 30 00
dga@greenkeeper.dk
www.greenkeeper.dk

Kontortid

Mandag-torsdag: 09.00-12.00
Fredag-søndag: Lukket

DGA's Advokat

Morten Ligaard

+45 40 31 01 89
adv.morten.ligaard@gmail.com

Bestyrelsesmedlemmer

• **Jacob Mandal Bjerg**
Hedensted Golfklub

+45 22 78 92 72
Bjerg1@live.dk

Ansvarsområder: DGA ugen, Fegga

• **Ulrik Leth**
Randers Golf Klub

+45 23 46 68 51
ul@randersgolf.dk

Ansvarsområder: Adhoc udvalget
Uddannelse: Student of the year

• **Magnus Kvistgaarden**
Hørsholm Golfklub

+45 29 66 64 49
mmk@hoersholm.golf.dk

Ansvarsområder: Student of the year, Vilvorde, Lederuddannelse og Adhoc udvalget
Uddannelse: Student of the Year

DGU-konsulenter

• **Banekonsulent**
Thomas Hoffmann Jepsen

+45 51 16 26 95
thj@dgu.org

Banekonsulent
Allan Brandt Petersen

+45 40 40 91 03
abp@dgu.org

• **Banechef**
Torben Kastrup Petersen

+45 40 40 91 02
Direkte nr. DGU 43 26 27 09
tkp@dgu.org

• **Bæredygtighedskonsulent**
Alexander Damkær Hansen

aha@dgu.org
+45 24 89 96 54

**Miljøvenlig
gødning**

GØDNING TIL DEN GRØNNE SEKTOR

ProGræs leverer gødning og andre kvalitetsprodukter til golfbaner, anlægsgartnerne, kommuner og idrætsanlæg.

Indehaver, Niels-Peter Jensen, har 30 års erfaring indenfor den grønne sektor og har indgående viden om bl.a. græs, jord, vanding og næring.

Vi tilbyder:

- Græs- og blomsterfrø
- Gødning og plejeprodukter
- Maskiner og beskæringsværktøj
- Planter, buske og træer
- Vandingssække, opbinding m.m.

ProGræs

Hastrupvej 10B, 4621 Gadstrup • Tlf. 46 19 00 66 • pro-graes.dk • post@pro-graes.dk
Ring direkte til Niels-Peter tlf. 24 27 17 87

Karin Hesselsøe er tilbage

Vi er glade for at byde Danmarks førende græsekspert tilbage som underviser på Sandmoseskolen.

Ud over at undervise vores hovedforløbselever på groundsman- og greenkeeper-uddannelserne, vil Karin fortsætte som forsker og også udvikle kurser for os.

Meld dig til AMU Nordjyllands nyhedsbrev "Det grønne område", og bliv opdateret, når der er nyt fra Karin.

AMU **Nordjylland**
Sandmoseskolen

Tlf. 9633 2626 | www.amunordjylland.dk

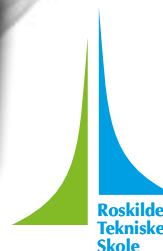
Klar til uddannelse?

**Drømmer du
også om en green,
der bare spiller...**

**Gør golfbanen
til din levevej...**

Bliv greenkeeper

Se mere på www.rts.dk
eller kontakt Claus Cornelius
på telefon 24 28 80 30

Roskilde Tekniske Skole • Vilvorde • Køgevej 131 • 4000 Roskilde

BARONESS LM311GC – fuldhydraulisk greenclipper

Baroness LM311
Greenclipper er en helt ny
fuldhydraulisk præcisions
greens- og tee's tri-plex
klipper.

Maskinen, som er specialdesignet til både greens og tee-steder, er kendetegnet ved BARONESS' overlegne klipperesultat, særlige B-Act klippeteknologi og enkle konstruktion.

I den nye BARONESS LM311GC er der lagt særlig vægt på førerkomfort, brugervenlighed og enkel vedligeholdelse.

- Brugervenlig føreplatform
- Enkel vedligeholdelse
- 3 års fabriksgaranti
- B-Act klippeteknologi
- KUBOTA 17 HK diesel motor
- Hårdmetal underkniv og klippecylinder
- Hydrostatisk transmission med 2 eller 3WD

